Dziś: Pełna tabela loterii państwowej ze środowego ciągnienia

Orędownik

Egzemplarz pojedyńczy 10 groszy

Prenumerata miesięczna 2,50

Ilustrowany dziennik narodowy i katolicki

Nr 206 Wydanie Ł. Rok 68 Piątek, dnia 9 września 1938

Ścisła współpraca wojskowa Anglii, Francji i Ameryki

Wymiana wynalazków i wiadomości z dziedziny wojskowej — Wspólne opracowywanie planów przez sztaby generalne — Przyczyny francuskich zarządzeń — Manewry floty brytyjskiej

L o n d y n. (Tel. wł.) Wielką sensację wywołała tu wiadomość, jakoby ministerstwa wojskowe Wielkiej Brytanii i Stanów Zjednoczonych wymieniły między sobą plany i patenty dotyczące produkcji samolotów, czołgów, gazów, dział itp. O tej współpracy zawiadomiono również rząd francuski, któremu zaproponowano przystąpienie do porozumienia. Ścisła współpraca panuje również między angielskim, amerykańskim i francuskim II oddziałem, a sztaby generalne opracowują wspólne plany strategiczne.

P a r y ż. (Tel. wł.) Dopiero teraz koła polityczne francuskie wypowiadają się obszerniej na temat środków ostrożności na granicy północno-wschodniej.

Wyjaśniają one, że *ostatnie* zarządzenia wojskowe są *tylko* wyrazem ostrożności wobec mobilizacji w Niemczech, które trzymają dwa miliony żołnierzy pod bronią. W tych warunkach postawienie w stanie gotowości linii Maginota było koniecznością. Zarządzenie to polegało tylko na cofnięciu urlopów oficerom i żołnierzom, gdyż z rezerwy powołano jedynie fortecznych specjalistów.

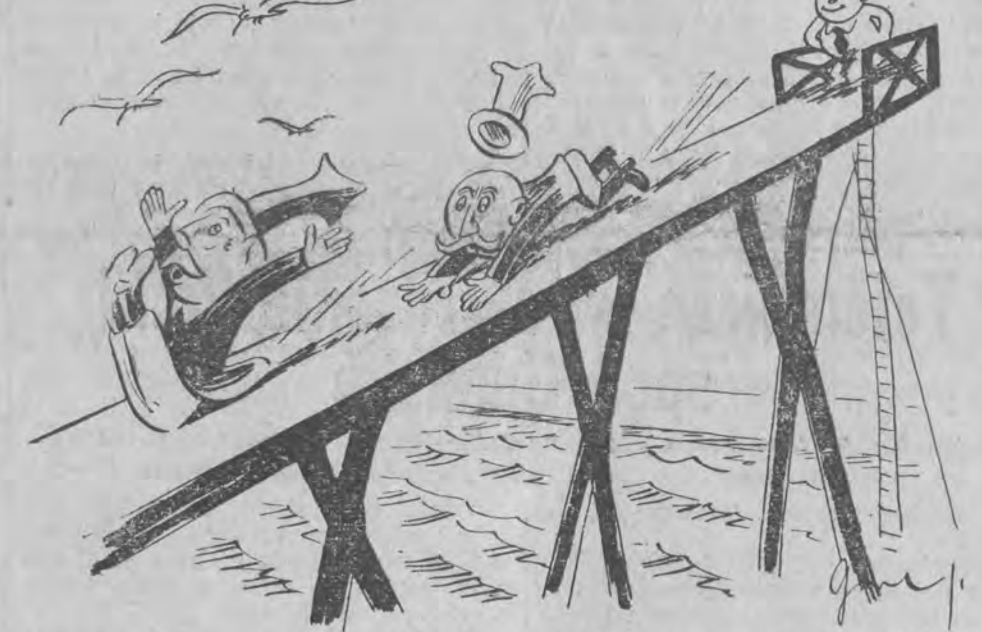
Cała prasa zwraca się z apelem do społeczeństwa, by zachowało spokój i nie tłumaczyło sobie zarządzeń niewłaściwie. Podkreśla się też, że całokształt zarządzeń wojskowych znany był Anglii już przed 8 dniami i koła angielskie uznały całkowicie konieczność tych zarządzeń.

L o n d y n. (ATE) Pod dowództwem admirała sir Charlesa Forbesa wypłynęły wszystkie jednostki floty angielskiej z portów Portsmouth, Chatam i Devonport na ćwiczenia jesienne na Morzu Północnym. Flota operować będzie w rejonach Invergordon od 9 września do 17 października. Scapa Flow od 18 października do 25 października i Rosyth od 26 października do 14 listopada. Powrót floty do portów macierzystych przewidziany jest na dzień 17 listopada.

Wrażenie w Niemczech

N o r y m b e r g a. (Tel. wł.) Niemieckie koła polityczne, które przybyły na kongres partyjny do Norymbergi, stwierdzają, że zarządzenia wojskowe francuskie wywarły tam głębokie wrażenie, ale usiłuje się zachować pozory idealnego spokoju i nie krytykuje się tych posunięć, uważając je za w y ł ą c z n i e w e w n ę t r z n e.

Skocznia, czy stocznia gdańska

Maluczko, a odbędzie się uroczyste stoczenie do morza ostatnich polskich członków Rady i pracowników stoczni.

Latający rower

W a r s z a w a. (Tel. wł.) W Warszawie przebywa 28-letni technik z Wilna, Kazimierz R., który jest wynalazcą roweru powietrznego. Zbudował on ten rower na zasadzie obserwacyj lotu szerzenia. Po długich obserwacjach stwierdził on, że lot szerszenia jest bardzo ekonomiczny i zbudował rower ze skrzydłami. Pierwsza próba wypadła pomyślnie. Dwóch ludzi pociągnęło ten rower za linkę, wynalazca zaś pedałował. Kiedy znalazł się na wysokości kilkudziesięciu metrów, rozpoczął lot, przebiegając 4 km, po czym bez zmęczenia i bez przygód powrócił na ziemię. Obecnie zapowiada ulepszenie roweru powietrznego, którego lot oparty będzie na konstrukcji skrzydeł chrabąszcza. Zaraz po powrocie do Wilna rozpocznie przygotowania do nowego lotu. (w.)

Powiększa się deficyt

W a r s z a w a. (Tel. wł.) Nasz handel zamorski ma stałą tendencję wzrastającego deficytu. Za pierwszych siedem miesięcy roku bieżącego deficyt ten wynosił 171.646 tys. złotych, gdy w tym samym okresie roku ub. wynosił on tylko 121.797 tys. złotych.

7-MIESIĘCZNY PODRÓŻNIK
Wachmistrz Wright z król. brytyjskiego korpusu sygnalistów zabiera z sobą, wyjeżdżając służbowo do Chin, swego 7-miesięcznego synka, osieroconego niedawno przez matkę.

Tułów mężczyzny bez głowy sterczał z wody

Krwawa zbrodnia pod Wąbrzeźnem — Prezydent R. P. ułaskawił mordercę Brylskiego

W ą b r z e ź n o, 7. 9. — Przeszło rok temu myśliwym, udającym się na polowanie nad bagnami w Książkach w pow. wąbrzeskim przedstawił się w mroku poranku okropny widok.

W wodzie, dobry metr od brzegu sterczał, jakby wołając o pomstę do nieba, tułów nagiego mężczyzny... bez głowy. Natychmiast pospieszono do wioski, gdzie z urzędu gminnego zaalarmowano komendę P. P. w Wąbrzeźnie. Policja zaraz przeprowadziła dochodzenia, które jeszcze tego samego dnia wyjawiły szczegóły zbrodni i ujawniły mordercę.

Ślady nad brzegiem wykazały, że tuż nad brzegiem popełniono ohydną zbrodnię. Należało więc w pierwszym rzędzie odszukać głowę zamordowanego, by stwierdzić kim on był. Poszukiwano w torfowisku i jego bezpośredniej okolicy. Zauważono przy tym, że w pobliskim, drugim bagnie, oddalonym o około 20 metrów pływa jakiś szmat. W jego stronę popłynął pewien chłopiec i wyłowił z wody koszulę i bluzę roboczą. W koszuli była część mózgu. Nadto chłopiec ten w wodzie na głębokości około jednego metra natrafił na jakiś twardy przedmiot, który wydobył z wody. Była to odcięta od tułowia głowa z rozstrzaskaną zupełnie czaszką. Okazało się, że zwłoki z odciętą głową należą do zamordowanego w okrutny sposób 28-letniego robotnika rolnego Roberta Schellera, pochodzącego z miejscowości Godziembów pow. lubartowski w woj. lubelskim.

Śp. Scheller pracował od dłuższego czasu dorywczo w Grudziądzu. Na pięć dni przed tragiczną śmiercią wrócił do Książek, gdzie przebywał w domostwie kupca Ploetza, u którego pracował jego bratanek.

Jak ustaliła na miejscu zbrodni komisja sądowo-lekarska, Scheller został zabity nad bagnem 9 uderzeniami jakiegoś ciężkiego przedmiotu w głowę, po czym odcięto mu głowę od tułowia, owinięto w koszulę i bluzkę ofiary i zatopiono w sąsiednim bagnie.

Sprawcą zbrodni okazał się przyjaciel i towarzysz pracy śp. Schellera, Stanisław Brylski. Przyciśnięty do muru bestialski morderca wyjawił w śledztwie istotne powody zbrodni. Obaj z Schellerem zamierzali przedostać się nielegalnie do Niemiec w poszukiwaniu pracy. Ponieważ jednak nie mieli pieniędzy, Brylski namówił Schellera do sprzedania roweru. Gdy Scheller istotnie sprzedał go i dostał za niego 28 zł. Brylski w czasie noclegu w lesie zamordował w okrutny sposób przyjaciela i zrabował pieniądze, które ten miał przy sobie.

Za bestialską zbrodnię Sąd Okręgowy w Toruniu wyrokiem z dnia 5 listopada ub. r. skazał mordercę Brylskiego na karę śmierci przez powieszenie i utratę praw publicznych i honorowych na zawsze.

Sąd Apelacyjny, do którego odwołał się osk. Brylski, zatwierdził powyższy wyrok w dniu 8 lutego rb., a Sąd Najwyższy wyrokiem z 27 czerwca rb. odrzucił kasację skazanego.

Morderca zwrócił się za pośrednictwem swego obrońcy do Prezydenta R. P. z prośbą o ułaskawienie. Prośba ta odniosła pożądany skutek, ponieważ Prezydent R. P. ułaskawił Stanisława Brylskiego, zamieniając mu karę śmierci na dożywotnie więzienie.

Czechosłowacja na granicy ustępstw

Projekt nr 4 nie uwzględnia jedynie tych żądań Henleina, których rząd czeskosłowacki nie może pogodzić z suwerennością państwa

Londyn. (ATE) Londyńskie dzienniki wieczorne twierdzą, że nowe propozycje rządu czeskiego, które otrzymały obecnie nazwę „czwartego planu", zawierają następujące trzy główne tezy: 1) uznanie autonomii terytorialnej obszaru sudeckiego, 2) uznanie całkowitego równouprawnienia Niemców sudeckich, 3) uznanie języka niemieckiego jako jednego z języków urzędowych w obszarze sudeckim.

Dzienniki wypowiadają przy tym pogląd, że gdyby powyższe informacje miały się sprawdzić, nowe propozycje rządu czeskiego mogłyby się stać platformą dalszych rokowań z Niemcami sudeckimi. (ATE)

Praga. (Tel. wł.) Tutejsza prasa podkreśla, że ostateczne ustępstwa rządu Czechosłowacji wyszły daleko poza granicę, jakiej nie przypuszczali nawet najwięksi pesymiści w Czechosłowacji. Tylko w trzech punktach ustępstwa rządu różnią się od żądań Henleina, mianowicie rząd zastrzega sobie wyłączne prawo prowadzenia polityki zagranicznej i utrzymywania siły zbrojnej oraz nie zgadza się na uznanie ideologii narodowo-socjalistycznej.

Sensacją dnia jest wiadomość, że Partia Niemców Sudeckich zwołała na 15 i 16 października kongres partyjny do Usti (Aussig). W kongresie mają wziąć udział wszyscy kierownicy oddziałów partyjnych, przywódcy okręgów i wybitniejsi członkowie partii. Będzie to pierwszy kongres Niemców sudeckich od chwili powstania partii.

Paryż. (Tel. wł.) Ostatnie wiadomości z Pragi, jakie tu nadeszły, przyczyniły się do poprawy nastrojów. Brak jeszcze szczegółów dotyczących uchwał rządu czeskosłowackiego. Prasa podkreśla jednak, że jest to ostateczna granica ustępstw i przekroczenie jej byłoby już naruszeniem suwerenności państwa. Jedynie dzienniki komunistyczne zarzucają Anglii, że wywiera przesadny nacisk na Pragę, co ułatwia sprawę Niemcom.

Oczekuje się tutaj, że zarządzone przez Francję środki bezpieczeństwa oraz wiadomości z Rumunii skłonią

Hitlera do dokładnego rozważenia słów, jakie by wypowiedział w Norymberdze pod adresem Niemców sudeckich. „Sieć ochrony pokoju zacieśnia się dokoła Niemiec, a jej zerwanie może wywołać dla nich katastrofę" — pisze jeden z dzienników.

Nawet gdyby ostateczne propozycje rządu Czechosłowacji zostały przez Henleina odrzucone, to i wówczas jeszcze istnieje pewna nadzieja pokojowego załatwienia sprawy, gdyż nadanoby zatargowi charakter międzynarodowy, co sprowadziłoby wystąpienie Anglii w roli oficjalnego pośrednika. Anglia zwróciłaby się wtenczas na drodze dyplomatycznej do Berlina i Pragi. Istnieje też możliwość przekazania wówczas całej sprawy konferencji międzynarodowej.

Posłowie niemieccy pobici przez policję

Na znak protestu partia niemiecko-sudecka przerwała rokowania

Berlin. (PAT). Niemieckie Biuro Informacyjne donosi z Morawskiej Ostrawy o pobiciu przez policję czeską posła niemiecko-sudeckiego Maya.

Przebieg zajścia był następujący: Do Morawskiej Ostrawy przybyło pięciu posłów niemiecko-sudeckich celem zbadania wiadomości o brutalnym traktowaniu w więzieniu czeskim 82 aresztowanych członków partii niemiecko-sudeckiej. Podczas rozmowy z władzami sądowymi przed lokalem sądu zgromadził się tłum Niemców. Pojawiła się policja, przy czym doszło do starcia z tłumem. Pos. May został pobity przez policję szpicrutą, a trzej posłowie zostali zatrzymani mimo, że pokazali legitymacje poselskie. (Wiadomość tę należy przyjąć z zastrzeżeniami, jako pochodzącą ze źródeł niemieckich. — Red.).

Przerwanie rokowań

Praga. (PAT). Kierownictwo partii niemiecko-sudeckiej ogłosiło dziś wieczorem, że przerywa rokowania z rządem na znak protestu przeciwko zajściom w Morawskiej Ostrawie.

Przebieg posiedzenia partyjnego, na którym zapadła ta decyzja, według komunikatu, ogłoszonego przez władze partyjne, przedstawia się następująco:

Dziś po południu delegacja partii niemiecko-sudeckiej zebrała się na posiedzeniu celem zapoznania się z nowymi propozycjami rządu czechosłowackiego. Posłowie Kundt i Rosche przedstawili sprawozdanie z rozmowy z premierem Hodżą, podczas której złożyli w imieniu partii protest z powodu przedwczesnego ogłoszenia projektu czeskiego, zanim został on zakomunikowany partii jako stronie rokującej. Na posiedzeniu postanowiono prowadzić dalej rokowania z rządem na podstawie doręczonych propozycyj i pod kątem widzenia uregulowania sprawy zgodnie z 5 punktami deklaracji Henleina, ogłoszonej w Karlovych Varach.

Podczas posiedzenia nadeszły wiadomości z Mor. Ostrawy o zajściu z policją i pobiciu przez policjantów posłów niemiecko-sudeckich. Delegacja zawiesiła obrady uchwalając zawiadomić premiera Hodżę, że zmuszona jest z powodu zajść w Morawskiej Ostrawie przerwać rokowania.

Propozycje rządowe — stwierdza dalej komunikat — muszą wywołać wśród ludności niemiecko-sudeckiej wrażenie, że rząd bierze poważnie pod uwagę wykonanie poszczególnych punktów swego projektu. Tymczasem zajścia w Morawskiej Ostrawie wskazują, iż rząd nie panuje nad sytuacją w takim stopniu, aby móc skutecznie rozpocząć w obecnym momencie rzeczowe rozmowy i aby mógł je zakończyć w spokojnej atmosferze. Postępowanie policji w Mor. Ostrawie stoi w jaskrawej sprzeczności z zapewnieniem, wyrażonym w drugiej (obecnej) propozycji rządowej, a dotyczącym uregulowania zagadnień narodowościowo-politycznych. W tym wypadku należy brać przede wszystkim pod uwagę czyny, a nie słowa.

O wytworzonej sytuacji delegacja partii Niemców sudeckich zawiadomiła prezydenta Benesza i lorda Runcimana, który przyjął o godz. 17 delegację Niemców sudeckich pod przewodnictwem posła Franka.

Demonstracje Niemców

Mor. Ostrawa. (PAT). Dziś (w środę) przed południem Morawska Ostrawa była widownią demonstracyj miejscowej ludności niemieckiej, skierowanych przeciw czeskim władzom policyjnym i rządowym.

Przed południem zgromadziły się przed budynkiem sądu okręgowego tłumy ludności niemieckiej, domagające się zwolnienia aresztowanych członków partii. Na przestrzeni niemal kilometra dookoła budynku sądu wszelkie przejścia i boczne ulice zajęte były szczelnie przez demonstrujące grupy ludności niemieckiej. Przybyłe na miejsce silne oddziały policji rozproszyły zgromadzonych i przez dłuższy czas dla utrzymania spokoju patrolowały budynek sądowy.

Znowu aresztowanie kolejarzy polskich w Gdańsku

Gdańsk. (Tel. wł.) We wtorek aresztowała policja gdańska na dworcu głównym dwóch kolejarzy polskich z Łodzi, rzekomo z powodu usiłowania przemycenia 10 kg mięsa do Gdańska.

Sprawa ta wygląda dość dziwnie. Żadnego mięsa nielegalnie przewożonego u aresztowanych nie znaleziono. Wydaje się raczej, że aresztowanie miało być odwetem za ujęcie w Chojnicach trzech celników gdańskich, i skazanie ich przez sąd na trzy tygodnie aresztu za obrazę narodu polskiego.

Należy się spodziewać, że powołane władze polskie wkroczą w tę sprawę.

Tajemnicze uprowadzenie Polki spod Gdańska

Bojówka hitlerowska uprowadziła stałą mieszkankę Chorzowa, czasowo przebywającą pod Gdańskiem

Nasz korespondent tczewski (a) donosi:

We wtorek z Gdańska do Tczewa dotarła przemycona wieść o nowym wyczynie hitlerowców, a mianowicie o porwaniu i uprowadzeniu obywatelki polskiej Elżbiety Helioszowej, stale zamieszkałej w Chorzowie, czasowo przebywającej na wywczasach na letnisku w Steegen pod Gdańskiem.

Oto w biały dzień do mieszkania zajmowanego przez Polkę Helioszową wdarła się bojówka hitlerowska i siłą uprowadziła Helioszową samochodem w nieznanym kierunku.

Wedle krążących pogłosek porwana przez hitlerowców Polka Helioszowa uprowadzona została samochodem na teren Prus Wschodnich.

Skargi na Polskie Radio

Warszawa. (Tel. wł.). Sensacyjnie zapowiadają się procesy cywilne, wytoczone przez kilku literatów na tle sporów między nimi a rozgłośnią radiową. Przedmiotem sporu jest niewystawienie przez Radio szeregu utworów, skeczów i słuchowisk, które w swoim czasie Radio nabyło. Autorzy powołują się na to, że w myśl rozporządzenia o prawie autorskim Radio nie tylko prawo, ale również obowiązek wykorzystania nabytych dzieł. Autorzy będą domagać się wysokich odszkodowań. (w)

„Dzień Kultury" w Norymberdze

Norymberga. (PAT). Na uroczystym posiedzeniu we wtorek wieczorem w gmachu opery minister Goebbels dokonał wręczenia nagród państwowych za zasługi dla rozwoju kultury Rzeszy. Nagrody zostały rozdane tym razem za wybitną twórczość w dziedzinie techniki. Otrzymali je: generalny inspektor budowy dróg niemieckich dr Todt, konstruktor głośnego „samochodu ludowego" (K. D. F. Volkswagen) dr Poersche oraz konstruktorzy samolotów Heinkel i Messerschmidt, pomiędzy których nagroda została podzielona.

Z pobytu gen. Zamorskiego

Norymberga. (PAT). Bawi tu jako gość kanclerza komendant główny Policji Państw. gen. Zamorski. Przyjęty on był przez kanclerza Hitlera, we wtorek zaś udał się na dwudniowy pobyt do Monachium dla zwiedzenia ośrodków policji. W piątek gen. Zamorski powraca do Norymbergi.

CO PISZĄ INNI:

„Legion Pomorski"

Cała prawie prasa polska (gazety „sanacyjne" milczały) poruszyła sprawę tworzenia w Rzeszy Legionu Pomorskiego, którego członkowie rekrutują się z Niemców-uciekinierów z Polski. Jedno z pism krakowskich otrzymało obecnie w związku z tą sprawą list od jednego z czytelników. Wyjątki z listu podajemy:

„Ośm pułków mających powstać z Niemców, zamieszkujących w Polsce, a będących obywatelami polskimi, to przecież zorganizowana działalność antypaństwowa.

„Jako odpowiedź ze strony Rzeczypospolitej na tę akcję niemiecką nastąpić winna kontrakcja w formie pozbawienia obywatelstwa polskiego nie tylko wszystkich zbiegów, ale również ich rodzin, łącznie z konfiskatą mienia.

„Jakkolwiek, w obecnej chwili, chodzić by tu pozornie mogło o zbrojną akcję przeciw Czechosłowacji, to jednak nie wolno wzmacniać sił zbrojnych Niemiec kosztem obywateli polskich, bo to może być broń przeciw nam samym. Ten Legion Pomorski to przecież forpoczty, obznajmione doskonale z warunkami i stosunkami miejscowymi."

Akcja antyżydowska nie osłabnie!

Tygodnik narodowy „Naród w walce" w artykule o zbliżających się wyborach omawia niewspółmierności między stosunkami w Polsce, a w Rzeszy i we Włoszech:

„Zburzy Mussolini trzy ulice w Rzymie, szpecące miasto, wybuduje całe nowe miasta, u nas się płoty pomaluje. (Żywopłot pobieli wapnem). Zbuduje Hitler tysiące kilometrów autostrad, zrobi się u nas tysiące metrów. Odbywają się u sąsiadów — przejdźmy do tematu — wielkie manewry wojenne, tu u nas już zaczynają się manewry — wyborcze".

Jedna tylko rzecz dzieje się u nas na historyczną miarę, to uwalnianie Polski od Żydów, akcja prowadzona przez Stronnictwo Narodowe. Działalność tę chcą osłabić pewne czynniki przez wciągnięcie narodowców w kombinacyjki wyborcze:

„Po pierwsze wrogowie Obozu Narodowego chcą stępić ostrze akcji antyżydowskiej, przez takie wciągnięcie nas w wir walk wyborczych, żebyśmy na rozwiązywanie kwestii żydowskiej po prostu nie mieli czasu.

Po drugie chcą tak pokierować wyborami, żeby Obóz Narodowy wyszedł z nich nie jako silna i sprężysta organizacja, jaką jest w rzeczywistości, ale jako zlepek różnych małych obozików, jakichś tajemniczych porozumień i konszachtów, jako tzw. „szeroki obóz narodowy" z orkiestrą na przedzie, z Ozonem pośrodku, ze staruszkiem Czasem" wlokącym się z tyłu".

Nic z tego jednak nie będzie. Władze S. N. wydadzą w odpowiedniej chwili polecenie, jak ustosunkować się do wyborów.

„Ale nie wolno w tym czasie osłabiać akcji antyżydowskiej. W naszej walce zrobiliśmy ostatnio wyraźny i widoczny krok: zapoczątkowaliśmy realizację ghetta dla Żydów, przez akcję, zmierzającą do usunięcia Żydów z okolic kościołów i obiektów wojskowych. Ta akcja musi robić stałe postępy. Musimy sobie zdawać sprawę z tego, że cykl ghetto jest nową fazą naszych planów, że jest to tylko same nasze wysiłki, dodane do siebie, ale to jest różnica między sumą wysiłków naszych, „a sumą przeciwstawiających się nam sił żydostwa i jego przybudówek.

Te siły żydowskie są duże, a ich wysiłki będą coraz większe. Człowiek, który walczy ze śmiercią, potrafi się zdobyć na wysiłek olbrzymi".

Z NASZEGO STANOWISKA

Angielski przykład wychowania politycznego

Od pewnego czasu prasa rządowa daje nauki „opozycji". Nauki dobrego wychowania politycznego. I jak dobry pedagog, stawia najlepsze przykłady; każe wzorować się na angielskiej opozycji, która w pewnych wypadkach współdziała z rządzącą większością, której przywódca otrzymuje nawet pensję z kasy państwowej. Zarzuca się „opozycji", w szczególności „endekom", że ci odgradzają się chińskim murem od grupy rządzącej, że żyją w odosobnionym zacietrzewieniu.

Istotnie, angielska opozycja jest opozycją Jego Królewskiej Mości (His Majesty Opposition). Ale właśnie w tym tkwi olbrzymia różnica między naszymi a angielskimi warunkami. W Anglii istnieje czynnik naprawdę nadrzędny, któremu nie wolno się wiązać z żadną grupą rządzącą, który nie hołduje żadnej polityczno-partyjnej ideologii. Czynnik, który z równą lojalnością współpracuje z każdą z grup, zmieniających się u rządów. A to jest naprawdę istotna różnica.

Idźmy dalej. „Opozycja" ma ten lub inny charakter, zależnie od systemu rządzenia. Można by powiedzieć: jakie rządy, taka i opozycja. Wszystko zależy od tego, w jaki sposób zdobywa się władzę i tę władzę utrzymuje. Wszystko zależy od metod postępowania grupy rządzącej. A pod tym względem inaczej jest w Anglii, a inaczej w Polsce.

Powiedział ktoś niedawno, że uznaje zasadę równego startu dla wszystkich. Temu angielskiemu terminowi odpowiada inne angielskie pojęcie: „fair play". Zasada *lojalnego, uczciwego współzawodnictwa, walki, prowadzonej według reguł,* do których *wszyscy się stosują,* których wszyscy przestrzegają. Zasady te obowiązują zarówno większość *rządzącą,* jak i mniejszość, nie sprawującą władzy. I jeżeli chce się naśladować Anglię, trzeba ją naśladować konsekwentnie.

Dajmy konkretny przykład: radio angielskie. Nie zajmuje się ono propagandą polityczną na rzecz stronnictwa rządzącego. Podaje bezstronnie wszystkie informacje. Nie zanudza słuchaczów mowami różnych większych i mniejszych dostojników, poświęconymi polityce lub osobistej reklamie. A gdy nadchodzą wybory, wtedy mogą przez radio przemawiać także i przedstawiciele opozycji, a leader grupy rządzącej nie ma żadnego monopolu czy przywileju. Bardzo piękny angielski przykład do naśladowania przez polskie radio.

W Anglii przywódca opozycji w parlamencie według dawnego zwyczaju otrzymuje pensję. Ale istotą rzeczy jest to, że rządzące stronnictwo utrzymuje się, podobnie jak i stronnictwo opozycyjne, ze składek swoich członków, a nie czerpie środków swego utrzymania z funduszów publicznych. Budżet angielski nie zna funduszu dyspozycyjnego, przeznaczonego na wewnętrzno-polityczne cele. Nie ma w Anglii subwencjonowanej prasy. Anglia nie ma również takiej oryginalnej polskiej instytucji, jak monopol ogłoszeń komorników, przyznany jednemu dziennikowi.

W Anglii opozycja jest opozycją dlatego, że w danej chwili większość narodu nie życzy sobie rządów danej grupy. Jej przywódcy nie mogą mieć żalu do rządu, bo nie ten rząd pozbawił ich władzy względnie do niej nie dopuścił. Nieznane są nadużycia wyborcze. Nikt tam nie mianuje kandydatów na posłów, nie unieważnia głosów przeciwnika, nie robi cudów nad urną, nie zmusza urzędników do głosowania na listę „rządową".

Urzędnik w Anglii nie traci posady z powodu wyznawanych przez siebie przekonań. Nie wypędza się zwolenników innego programu po dojściu do władzy. Nie tworzy nowych posad i synekur dla swoich. Anglia nie zna pojęcia „młodych emerytów".

Istotnie w niejednym przypadku można się powołać na angielskie przykłady. Jednakże panowie entuzjaści angielskiej opozycji! Zostańcie najpierw entuzjastami zasady „fair play", przejmijcie się angielskimi metodami postępowania w polityce. Naśladujcie Anglię sami, zamiast pouczać „opozycję".

Bo te nauki, to powoływanie się na przykłady angielskie, robią dzisiaj komiczne wrażenie. Nie można ich brać na serio. Bo trudno uwierzyć, by ten, kto w polityce rządzi metodami, pozostającymi jak najdalej od angielskich metod, chciał naprawdę naśladować Anglię. Każe ją naśladować tylko — „opozycji".

ROMAN RYBARSKI

ZGINĄŁ W KATASTROFIE

Jak donosiliśmy zmarł wskutek wypadku samochodowego infant Alfons, najstarszy syn b. króla Hiszpanii, Alfonsa XIII, ks. Asturii. Infant Alfons urodził się w Madrycie w dniu 10 maja 1907 r. Po upadku monarchii, w dniu 11 czerwca 1933 r., zrzekł się prawa do tronu i przyjął tytuł księcia Covadonga, po czym ożenił się w Lozannie w dniu 21 czerwca tegoż roku z panią Edelmirą Sampedro-Ocejo y Robato, urodzoną na wyspie Kuba w r. 1906. Po rozwiązaniu tego małżeństwa książę Covadonga ożenił się przed dwoma laty po raz drugi, również z bogatą Kubanką.

Na zdjęciu hr. Covadonga na statku w drodze do Nowego Jorku.

Na Filipinach wulkan Mayou zieje ogniem, po 10-letniej bezczynności.

Terminy wyborów samorządowych

Prasa „sanacyjna" ogłasza komunikat półoficjalnej agencji „Iskra" o terminach wyborów samorządowych.

Komunikat ten brzmi:

„Dwie ustawy z dnia 16 lipca 1935 r., tj. ustawa o wyborach do rad gromadzkich, gminnych i powiatowych, oraz ustawa o wyborze radnych miejskich weszły w życie z dniem 9 sierpnia rb. na całym obszarze państwa, z wyjątkiem województwa śląskiego.

„W około 40.500 gromadach odbędą się wybory radnych gromadzkich, lub wybory delegatów do gminnego kolegium wyborczego w tych gromadach, gdzie funkcje rad gromadzkich pełnią zebrania gromadzkie. W około 2.700 gminach wiejskich odbędą się wybory do rad gminnych. W 550 miastach odbędą się wybory do rad miejskich. W 230 powiatowych związkach samorządowych odbędą się wybory do rad powiatowych.

„Wybory muszą być przeprowadzone przed upływem 5-letniej kadencji, którą dla rad gromadzkich i miejskich przewiduje ustawa samorządowa z dn. 23 marca 1933 r. W związku z tym wybory muszą być wcześniej zarządzone, a mianowicie co najmniej 40 dni przed upływem kadencji rad gromadzkich, a 50 do 80 dni w miastach. Z upływem kadencji dawne rady gromadzkie miejskie, gminne i powiatowe ustępują automatycznie bez potrzeby rozwiązywania tych organów.

„W 1938 r., w listopadzie i grudniu w 9 województwach centralnych i wschodnich odbędą się wybory w około 30.000 gromadach. W 1939 r. w pierwszym kwartale na tym samym obszarze odbędą się wybory do 1600 rad gminnych. W 1939 r. jesienią odbędą się wybory na obszarze województw południowych i zachodnich w około 10.500 gromadach. W 1939 r. (w ostatnich miesiącach) i w r. 1940 odbędą się wybory do 1100 rad gminnych na obszarze województw południowych i zachodnich. Należy przypomnieć, że wybory do rad gminnych są dokonywane pośrednio, a mianowicie przez kolegia wyborcze, do których wchodzą radni gromadzcy, sołtysi i podsołtysi, a w tych gromadach, które nie posiadają rad gromadzkich, delegaci zebrań gromadzkich. Dlatego wybory do rad gminnych mogą się odbywać dopiero po ukończeniu wyborów gromadzkich.

„W listopadzie i grudniu 1938 r. odbędą się wybory w 79 miastach województw południowych i zachodnich, tj. województwa krakowskiego, lwowskiego, stanisławowskiego, poznańskiego, pomorskiego i tarnopolskiego, oraz w Warszawie i Łodzi.

Na początku roku 1939 odbędą się wybory w 89 miastach na tym samym obszarze. W kwietniu i maju roku 1939 odbędą się wybory na obszarze województw centralnych i wschodnich oraz w miesiącach od marca do maja w reszcie miast na obszarze województw południowych i zachodnich, tj. razem około w 380 miastach.

„Następstwem wyborów do rad gromadzkich i gminnych będą wybory do rad powiatowych, które przypadną zatem na r. 1939 i początek r. 1940. Także i te wybory mają charakter pośredni, a zatem przeprowadzenie ich będzie możliwe dopiero po ukończeniu w danym powiecie wyborów do rad gminnych, wiejskich oraz do rad miejskich miast niewydzielonych z powiatowych związków samorządowych, tj. miast liczących poniżej 25.000 mieszkańców."

Z satyry politycznej

Zwietrzały ozon

— *Słyszałeś:*
Mistrz fizyki i nauk tajemnych prof. Wolfke organizuje lot do stratosfery — całkiem bezinteresownie, bo kosztem funduszów publicznych — i sam nie leci. W górę balonem. Powrót gwarantowany prawem ciążenia do ziemi. Radzą wziąć z sobą spadochron i butelkę. Każdy ma prawo nabić w butelkę górskiego powietrza ze stratosfery, ile się zmieści.

— *Przecież u nas wyrabiane jest górskie powietrze...*

— *Tak, ale u nas ozon zwietrzały...*

„Myśl Narodowa".

Genialny elektrotechnik

Najgenialniejszym elektrotechnikiem świata jest Hitler: wyłączył Żydów, przyłączył Austrię i zrobił krótkie spięcie na całym świecie.

„Szpilki".

Uczciwe wybory

— *Wiesz, w Sowietach mają być teraz uczciwe wybory...*
— *Co to znaczy uczciwe?*
— *Że uczciwi ludzie nie wezmą w nich udziału...*

„Wróble na Dachu".

Czas z tym skończyć

Wczoraj referowaliśmy o podpaleniu zagrody kpt. Koziarskiego, działacza narodowego na Wołyniu. Lwowskie „Słowo Narodowe" donosi znowu o napadzie bojówki „ukraińskiej" na polski festyn, urządzony w Czyżkowie pod Lwowem.

W związku z tymi wypadkami pismo lwowskie pisze:

„Tak długo być nie może. Nie może wielkie i potężne państwo pozwolić, aby jego obywatele i to ci, którzy stanowią podstawę państwa, byli codziennie narażeni na napady, szkody i nawet na śmierć. Nie mogą oni przecież żyć w ciągłej czujności, niepewni dnia ani godziny, ani nawet kierunku, z którego uderzenie przyjdzie i w jakie ich dobro ugodzi...

„Obserwowaliśmy w ub. roku natężenie akcji terrorystycznej, której ukoronowaniem był ohydny mord popełniony na rodzeństwie Jasińskich. Obserwowaliśmy kilkanaście innych podobnych wypadków, które jednak nie zakończyły się procesami ani wyrokami, bo bezpośrednich sprawców nie wykryto. Nawet w roku bieżącym takich wypadków nie brakło. Zamordowano Polaka, członka Stronnictwa Narodowego, w okolicy Buska, coś się dzieje ze sołtysami z Borek Wielkich koło Tarnopola, bo co parę lat giną bez śladu, a ostatni z nich właśnie przed kilku miesiącami.

„Trzeba więc powziąć środki zaradcze. Nie możemy ich żądać od społeczeństwa separatystów ukraińskich, bo to przeżarte jest nienawiścią do szpiku kości i nawet własnej szkody, wynikającej z takiego stanu rzeczy nie rozumie.

„Natomiast polskie czynniki państwowe powinny poważnie zastanowić się nad rozwojem wypadków. I to nie tyle czynniki miejscowe, ile rząd i ministrowie. Niech zażądają dokładnych sprawozdań z ilości sabotażów w ostatnich dwu latach i niech ten materiał podadzą analizie.

„A wtedy zobaczą, że fala terroru musi być powstrzymana pod grozą jak najgorszych skutków dla całości państwa w przyszłości, a jego bezpieczeństwa już w czasie najbliższym. Zobaczą także, iż oprócz środków natury czysto porządkowej i mechanicznej, jak wzmocnienie sił policyjnych i ich środków działania szczególnie w zakresie dochodzeń śledczych, — potrzebna jest rewizja dotychczasowej polityki wobec separatyzmu „ukraińskiego". Środki policyjne mogą wystarczyć i zaradzić terrorowi indywidualnemu. Źródła terroru masowego kryją się o wiele głębiej."

O zmianę polityki polskiej w tzw. „sprawie ukraińskiej" społeczeństwo polskie woła już od dawna. Jak dotychczas — na próżno...

Komunistyczna dywersja we Francji i Anglii

Komuniści w obronie 40-godzinnego tygodnia pracy — Strajk w angielskim przemyśle lotniczym

Paryż. (PAT). Namiętna agitacja, prowadzona nie tyle przez organy Generalnej Konfederacji Pracy, ile raczej przez czynniki komunistyczne, na rzecz obrony rzekomo zagrożonego ustawodawstwa społecznego i 40-godzinnego tygodnia pracy, doprowadziła do kilku zatargów i zajść, które podtrzymują podniecenie w robotniczych kołach Francji.

Górnicze związki zawodowe departamentu Nord uchwaliły nie uznać umowy zbiorowej, zawartej w dniu 1 września pomiędzy przedstawicielami Ogólno-francuskiego Związku Narodowego Górników a pracodawcami przemysłu górniczego.

Londyn. (ATE) Akcja strajkowa w angielskim przemyśle lotniczym zaczyna przybierać niepokojące rozmiary. Strajk, który pod koniec ubiegłego tygodnia rozpoczął się w zakładach „Austina" w Birmingham, rozszerzył się obecnie na fabryki „Fisher" i „Ludlow". Wszystkie te zakłady zatrudnione są obecnie wykonaniem większych zleceń dla Ministerstwa Lotnictwa. Liczba strajkujących w Birmingham wynosi około 10.000 osób.

Powagę sytuacji powiększa fakt, że załoga zakładów „Daimlera" w Coventry grozi przyłączeniem się do strajku celem poparcia postulatów strajkowych. To samo uczyniła załoga wielkiej fabryki lotniczej „Roote" w Coventry, która wypowiedziała istniejącą umowę zbiorową z ważnością od 17 września.

W dniu wczorajszym akcja strajkowa ogarnęła także niektóre zakłady przemysłu lotniczego w Londynie. Na razie akcja ta objęła jedynie fabryki wytwarzające części składowe, nie jest jednak wykluczone, że strajk ogarnie cały ogół robotniczy, zatrudniony w przemyśle lotniczym.

„Czerwoni" z Hiszpanii porzucają broń

Zwycięska ofensywa armii gen. Franco — 3 bomby spadły na angielski statek

Salamanka. (ATE). Komunikat wojsk gen. Franco donosi, że wojska narodowe kontynuowały na froncie Ebro zwycięską ofensywę zdobywając szereg nowych pozycyj. Nieprzyjaciel poniósł poważne straty, oraz utracił dużą ilość sprzętu wojennego, który wpadł w ręce wojsk narodowych. W ciągu ostatnich trzech dni wzięto do niewoli zgórą 3000 jeńców oraz zdobyto 9 armat, 80 ciężkich karabinów maszynowych i kilkadziesiąt lekkich.

Alicante. (ATE). 5 samolotów narodowych wykonało wczoraj w południe nalot na port w Alicante. 3 bomby padły na statek angielski „Marvia". Jeden marynarz został zabity. „Marvia" jest statkiem o pojemności 2.000 ton, który przybył do Alicante z Marsylii z ładunkiem pszenicy i innymi prowiantami.

Gdańsk a sztuka

Gdańsk. (ATE) Władze podatkowe gdańskie wymierzyły Tow. Przyjaciół Nauki i Sztuki w Gdańsku podatek dochodowy w kwocie 5 tys. złotych. Towarzystwo nie posiada jednak żadnych dochodów, ani majątku, a wydatki na wydawnictwo pokrywa jedynie ze składek i dotacyj. Termin zapłaty upływa 15 bm. W związku z tym towarzystwu grozi zamknięcie i licytacja biblioteki.

Akcja antyżydowska w Tarnowie

Tarnów. (Tel. wł.) Zostały na szeregu ulic Tarnowa wymalowane miecze Chrobrego z napisami wzywającymi do bojkotu firm żydowskich. (w)

Ukaranie butnego „Ukraińca"

Kałusz (Tel. wł.) Sąd Grodzki w Kałuszu skazał na 4 miesiące aresztu Michała Kowalczuka ze wsi Równe, który zerwał godło państwowe, wiszące w spółdzielni i zniszczył je. (w)

Z ORP „Iskra"

Warszawa. (PAT). Dowódca okrętu szkolnego marynarki wojennej „Iskra" donosi, że dnia 5 września o północy okręt znajdował się o 450 mil na północ od wyspy San Miguel, należącej do Azorów. Z portu tej wyspy — Ponta Dolgana — „Iskra" odpłynęła 1 września rb. Kurs prowadzi do Amsterdamu, dokąd okręt ma przybyć 17 września.

Konfiskata „Kuriera Poznańskiego"

Numer 406 „Kuriera Poznańskiego" (wydanie główne) został skonfiskowany za wiadomość o wniosku adw. Pozowskiego w sprawie inż. Doboszyńskiego.

SPRAWY GOSPODARCZE

Wprowadzenie opłat od mąki i kaszy

W związku z wydaniem ustawy o opłatach od mąki i kaszy oraz zgłoszonym rozporządzeniem wykonawczym do tej ustawy, której przepisy obowiązują od dnia 5 września 1938 — Wielkopolska Izba Rolnicza podaje do wiadomości:

1) Opłacie nie podlegają mąki, kasze i wszelkiego rodzaju śruty, uzyskane ze zboża rolników lub pracowników rolnych i służące do spożycia lub zużytkowania w dowolnych ilościach we własnym gospodarstwie rolnika lub pracownika rolnego.

2. Za rolnika uważa się: właściciela, dzierżawcę lub użytkownika gospodarstwa rolnego, leśnego, ogrodowego, nasiennohodowlanego, rybnego lub pszczelarskiego — położonego:

a) na terenie gminy wiejskiej,

b) na terenie gminy miejskiej, o ile gospodarstwo to stanowi główne źródło dochodu posiadacza.

3. Za pracownika rolnika uważa się każdą osobę, która jest zatrudniona w gospodarstwie wiejskim (jak podano w punkcie 2) lub też w zakładach przemysłowych i warsztatach rzemieślniczych tego gospodarstwa. Praca pracownika może być stała lub dorywcza, przy czym musi być jednak jego głównym źródłem utrzymania.

4. Przez spożycie we własnym gospodarstwie rolnika lub pracownika rolnego należy zrozumieć:

I. Zaspakajanie potrzeb żywnościowych:

a) rolnika, jego rodziny oraz osób będących na jego utrzymaniu i przebywających u niego,

b) pracownika rolnego oraz domowników żyjących z nim we wspólności domowej.

II. Spasanie mąki, kaszy i śrutów przez inwentarz rolnika lub jego pracownika.

5. Rolnik względnie pracownik wymieniony w punkcie 3 chcący korzystać z przemiału gospodarczego jest zobowiązany:

a) do nabycia u sołtysa lub w zarządzie miejskim karty kontroli przemiału gospodarczego za opłatą 10 gr,

b) do starannego przechowywania karty kontroli przemiału przy sobie, szczególnie w czasie transportu wszelkich produktów przemiału w drodze z młyna do domu w celu umożliwienia odnośnym władzom należytej kontroli.

6. Karty kontroli, jak również mąki i kasze pochodzące z przemiału gospodarczego, nie mogą być odstępowane osobom trzecim, nawet w wypadku gdyby one były uprawnione do przemiału zboża bez opłaty.

7. Mąki i kasze do obrotu gospodarczego mogą wydawać na podstawie kart kontroli tylko zakłady przemiału również w drodze wymiany zboża na mąkę i kaszę.

8. Zamiana przez rolników względnie pracowników rolnych mąki na chleb jest niedozwolona. Dopuszczalna natomiast jest zamiana zboża na chleb w piekarniach spółdzielczych i kół gospodyń wiejskich, którym przysługuje prawo zwrotu uiszczonej opłaty od mąki zużytej do wypieku chleba.

9. Sprzedaż chleba wypieczonego we własnym gospodarstwie z mąki nie podlegającej opłacie jest niedozwolona.

10 Wszelkie nadużycia tak ze strony rolników, jak i osób innych będą surowo karane.

We własnym interesie oraz w interesie mającego powstać z opłat funduszu na podtrzymanie cen zboża winni rolnicy przestrzegać tych przepisów. Należy też czuwać, by ze strony innych osób przepisy te były szanowane, by nie było nadużyć i by mąka przeznaczona na sprzedaż posiadała etykiety — gdyż przepisy te wydane zostały dla dobra rolnictwa i przestrzeganie ich leży w interesie samych rolników.

Pomoc dla rolnictwa

Warszawa (Tel. wł.) Pomoc państwa, udzielona w ciągu lata dotkniętym klęskami żywiołowymi, specjalnie dla gospodarstw, które ucierpiały wskutek gradobicia i burz, wyniosła 541 tys. zł. z tego 141 tys. zł z dotacji Ministerstwa Rolnictwa, 225 tys. — Państw Bank Rolny, a 175 tys. zł centralne kasy spółek rolniczych. Pomoc ta przeznaczona jest specjalnie dla dotkniętych gradobiciem w Kieleckim i Wileńskim.

ZE ŚWIATA

W Londynie spadł we wtorek samolot wojskowy natychmiast po starcie i spłonął. Dwaj piloci zginęli.

*

W Kłajpedzie spłonęła część wielkiej fabryki nawozów sztucznych „Union". Przy gaszeniu pożaru zginął jeden strażak, a 10 strażaków oraz 10 robotników odniosło rany i poparzenia. Straty wynoszą pół miliona litów.

*

Przylądek Muroto w Japonii, położony o 180 km na południe od Osaka, nawiedzony został przez tajfun. 62 osoby straciły życie.

*

Niemieckie Towarzystwo Opieki nad Zwierzętami ogłosiło statystykę, według której w ciągu 5 ostatnich lat zabito przy pomocy „krzesła elektrycznego" około 45 tysięcy psów oraz 75 tysięcy kotów. Karę śmierci na ludziach wykonywa się w Rzeszy Niemieckiej przez ścięcie.

*

W Bari (Włochy) otwarte zostały „Targi Wschodnie". Wystawia tam również kilka firm polskich.

*

Delegacja kombatantów polskich bawiąca od kilku dni w Niemczech, zwiedziła w niedzielę osobliwości i zabytki Magdeburga, oprowadzana przez kombatantów niemieckich.

*

Według obliczeń dokonanych przez dziennik „Il Tevere" liczba profesorów Żydów na uniwersytetach włoskich wzrosła z 41 w roku 1919 do 174 w r. 1938. Stosunek procentowy Żydów do ogólnej liczby profesorów zwiększył się z 4,8 pct do 12,4 pct.

*

Przeszło stu włoskich przewódców młodzieży przybyło w poniedziałek rano do Norymbergi, celem wzięcia udziału w kongresie partyjnym. Równocześnie przybyła tam grupa przewódców młodzieży japońskiej, bawiących w Niemczech od lipca rb.

*

W Wyżnicy na Bukowinie odbyła się konferencja komisji polsko-rumuńskiej, dotycząca rzeki Czeremosza. Stronę polską reprezentował inż. Fryzer. M. in. postanowiono usprawnić spław na rzece Czeremosz.

*

Podczas niedzielnych rozruchów w Rangoon (stolica Birmy) 12 ludzi zostało zabitych, 56 rannych.

*

W dalszym ciągu akcji likwidowania Żelaznej Gwardii, władze rumuńskie internowały 6 członków tej organizacji w porcie Miercura Ciucului.

*

Włoski minister spraw wewnętrznych udzielił 20-dniowej zwłoki farmerom francuskim w miejscowości pogranicznej Isola, którzy otrzymali polecenie opuszczenia swoich ferm, położonych na terytorium włoskim.

*

W Nowym Jorku na sklep jubilerski przy 5 Avenue trzech bandytów na oczach kilku policjantów dokonało śmiałego napadu z bronią w ręku. Zrabowawszy biżuterię wartości 100 tys. dolarów, bandyci zbiegli.

*

Z Trivandrum (Indie polud.-zachod.) donoszą, że w miejscowości Neyatinkara policja dała salwę w tłum demonstrujący przeciwko zarządzeniom władz brytyjskich. 5 osób zostało zabitych i 5 ciężko rannych.

Obniżenie cen przędzy bawełnianej

Warszawa. (Tel. wł.) W związku z akcją o obniżkę cen przędzy bawełnianej, którą podjęły władze urzędowe, firmy bawełniane obniżyły w nowych cennikach fabrycznych ceny przeciętnie o 8 pct. (w)

Notowania giełd zbożowo-towarowych

Bydgoszcz, 7. 9. Żyto 14.50—14.75; pszenica 19—19.25; jęczmień I st. 14.75—15, II st. 14.50—14.75; owies 14.—14.25; otręby żytnie 10.75 do 11.25; otręby pszenne m. 11.25—11.75, śr. 11.75—12.25, gr. 12.50—13; mąka żytnia 65% 24.25 do 24.75; mąka pszenna 65% 31.50—32.50. z

Katowice, 7. 9. Żyto 16.75—17; pszenica cz. 22.50—23, j. 22—22.50, zb. 21.50—22; jęczmień przem. 17—17.50, past. 16—16.50; owies jedn. 16.75—17.25, zb. 15.75—16.225; otręby żytnie 10—10.50; otręby pszenne gr 12.25—12.75, śr. 10.75—11.25, m. 10—10.50; mąka żytnia 65% 26.75 do 27.25; mąka pszenna 65% 34—36.

Łódź, 7. 9. Żyto 16—16.25; pszenica jed. 22—22.50, zb. 21.75—22; jęczmień przem. 14.50 do 15; owies jedn. 16.50—17, zb. 16—16.50; otręby żytnie 9.50—9.75; otręby pszenne śr. 10.25 do 10.50, gr. 10.50—10.75; mąka żytnia 65% 27.50 do 28.50; mąka pszenna 65% 35.50—38.50.

Lwów, 7. 9. żyto I st. 15.25—15.50 II st. 15—15.25; pszenica cz. 21.50—21.75, zb. 23.75—24, b. 25.25—25.50, zb. 24.25—24.50; jęczmień przem. 15.75—16.25 past. 13.50—13.75; owies I st. 17.00 17.25, II st. 16.50—17; otręby żytnie 8—8.25; otręby pszenne gr. 9.75—10, śr. 8.75—9, m. 10—11; mąka żytnia 65% 27.75—28.25; mąka pszenna 65% 37.50—38.50.

Warszawa. 7. 9. Żyto 14.75—15.30; pszenica cz. 23.25—23.75 j. 22.25—22.75, zb 21.75 do 22.25; jęczmień I st. 15.50—16, II st. 15.25—15.50; owies I st. 15—15.50; otręby żytnie 9—9.50; otręby pszenne gr. 11.75—12.25, śr. 11—11.50 m. 11—11.50; mąka żytnia 65% 24—24.75; mąka pszenna 65% 34—35.50.

Niesłychane świętokradztwo w Tulcach

Bandyci wtargnęli do kościoła przez okno i skradli wszystkie wota

Cudami słynąca figura Matki Boskiej Tuleckiej, otaczana wielką czcią przez lud wielkopolski — okradziona została w nocy z poniedziałku na wtorek z wszystkich kosztowności.

Świętokradcy wtargnęli do kościoła przez okno, przystawiając przyniesioną ze sobą drabinę, po której wspięli się na wysokość około 10 metrów. Lekko przymknięte okno złoczyńcy otworzyli bez trudu, a następnie, jak wskazują pozostawione ślady, po linie spuścili się do wnętrza świątyni.

W kościele bezbożnicy otworzyli skarbonki przy bocznym ołtarzu Matki Boskiej Pocieszenia i przed figurą św. Antoniego. Świętokradcy nie znajdując w skarbonkach spodziewanego łupu, gdyż pieniądze z nich wybrane były w niedzielę, wyciągnęli swe grabieżcze dłonie do cudownej figury Matki Boskiej Tuleckiej.

By nie pozostawić po sobie śladów obuwia, zdjęli je z nóg i stanąwszy na tabernakulum, rozcięli obraz, zasłaniający cudowną figurę.

Z wnęki, w której znajduje się cudowna figura, rabusie skradli wszystkie wota, składane Najświętszej Panience za doznane łaski i cudowne uzdrowienia. Łupem złoczyńców padło około 20 wot srebrnych w postaci serc, 20 sznurów prawdziwych korali, różaniec srebrny i sznur korali białych.

Świętokradcy zdarli następnie srebrne korony z głowy cudownej figury Matki Boskiej i główki Dzieciątka Jezus, dalej wyrwali berło z ręki Matki Boskiej oraz jabłko z rączki Dzieciątka Jezus.

Korony srebrne, które wieńczyły cudami słynącą figurę, pochodziły, jak głosił na nich napis, z 1686 r.

Zuchwali złodzieje, obładowani świętokradzkim łupem, po linie wspięli się znowu na wysokość okna i po drabinie zeszli na cmentarz okalający świątynię.

W pośpiechu zgubili w kościele pięć skradzionych wot srebrnych oraz krzyżyk, złożony u stóp Najświętszej Panienki, jako wotum dziękczynne.

Rano, kiedy dostrzeżono świętokradztwo, zawiadomiono niezwłocznie policję państwową, która wszczęła pierwsze dochodzenia.

Cudowna figura Matki Boskiej Tuleckiej przed świętokradztwem. Do figury tej rokrocznie spieszą tłumy pielgrzymów z całej Wielkopolski.

Wygląd cudownej figury w Tulcach po dokonanej zbrodni. Na zdjęciu widać odchylone płótno obrazu rozciętego przez świętokradców.

Zatarg Kiepury z adwokatami

Warszawa. (Tel. wł.). Rada Adwokacka ma wystosować list do Jana Kiepury w odpowiedzi na jego list w sprawie głośnego przemówienia o zawodzie adwokackim. Jak wiadomo, w związku z procesem, wytoczonym Kiepurze przez adw. Hofmokl-Ostrowskiego o obrazę stanu adwokackiego, Rada ogłosiła komunikat, że nikogo nie upoważniła do wytaczania takiego procesu. (w)

na gorącym uczynku

P. Kl(audiusz) Hr(abyk), najgorliwszy wśród „sanatorów" „sanator", czołowy przedstawiciel którejś już tam brygady, zajmuje się w „Kurierze Porannym" dziwnym (według niego) ustosunkowaniem się opozycji — Hrabyk ma na myśli S. N. — do zbliżających się wyborów. Pan Hrabyk usiłuje być sprytnym, pisze bowiem tak:

„Wiadomo, że będą wybory. W sztabach naszych partyjnych ghett powinna panować gorączka świętego zapału, bo od wielu lat nie słyszymy tam o niczym innym, jak tylko o wyborach. Wybory mają być podobno tą najcudowniejszą różdżką, która wyzwoli energię społeczną i poprowadzi ją w krainę nieznanego szczęścia."

Śmieszny jest ten p. Hrabyk, kiedy tak niezręcznie usiłuje zamaskować złość, że Stronnictwo Narodowe nie dało się złapać na haczyk wyborów. Pan Hrabyk myślał, że olśnieni zbliżającymi się wyborami zaprzestaną narodowcy np. akcji antyżydowskiej. Nie pierwszy to zawód p. Hrabyka! Najkapitalniejszy jest jednak ten p. Hrabyk, kiedy z powciągniętą furią rzuca się na Stronnictwo Narodowe za jego odpowiedź: „nam się nie śpieszy". I po co denerwować się p. Hr.? My mamy czas!

Nowy napad hajdamaków na harcerzy polskich

Kilka dzieci pobitych ciężko kijami i kamieniami

Lwów. — Wieś Czyżyków pod Lwowem była widownią bezczelnego wystąpienia „Ukraińców", działających pod firmą „Proświty".

Młodzież polska w dniu tym żegnała uroczyście harcerzy. Kiedy powracający z uroczystości harcerze przechodzili koło domu „Proświty", napadła na nich bojówka mołojców, którzy poczęli bić dzieci kamieniami i kijami. Wiele dzieci zostało pobitych do krwi. Rozwydrzeni „Ukraińcy" rzucili się następnie na posterunkowego, który chciał ich aresztować. W pewnym momencie jeden z prowodyrów strzelił do posterunkowego, kule na szczęście chybiły. Trzech najgorętszych „Ukraińców" aresztowano.

Kobieta-gangster porwała 25 dzieci

Porwane dzieci sprzedawała Cyganom

Bukareszt. — Olbrzymią sensację wywołało w całym kraju aresztowanie w Jassach niejakiej Katinki Barbalachowej, która w ciągu ostatniego roku porwała 25 dzieci w wieku od 7 do 9 lat i sprzedała je cyganom.

Wykrycie afery Barbalachowej wyjaśniło ostatnie tajemnicze zaginięcia dzieci, którymi zaniepokojona była cała Rumunia.

Za zapłatą 10 zł zamordował kobietę

Cyniczny zbrodniarz i jego wspólnicy przed sądem w Kołomyi

Kołomyja. — Przed Sądem Okręgowym zasiadł cyniczny zbrodniarz Bazyli Sorochan oraz cztery osoby, oskarżone o to, że wynajęły Sorochana do zamordowania niejakiej Marii Smodczuk.

Maria Smodczuk urodziła nieślubne dziecko, ojcem którego został uznany przez sąd Bazyli Oleniuk. Oleniuk nie chciał jednak płacić alimentów. Naglony przez energiczną kobietę Oleniuk postanowił zabić Smodczukową. W Kołomyi poznał Bazylego Sorochana, który — jak sam powiedział — gotów był za pieniądze zabić nawet własną matkę. Zbrodniarz po krótkich targach zgodził się zabić kobietę za 10 zł. W marcu rb. Sorochan napotkawszy Smodczukową w lesie, rozpłatał jej czaszkę siekierą.

Po krótkim śledztwie schwytano mordercę, który przyznał się do zbrodni, oświadczając, iż namówili go Oleniukowie, „którzy są porządnymi gospodarzami, a on chciał zarobić"...

Proces Sorochana i Oleniuków wywołał w Kołomyi olbrzymią sensację.

Zgłoszenia do Legii Akademickiej

Warszawa. (Tel. wł.) Naczelny komendant Legii Akademickiej płk. Tomaszewski wydał zarządzenie, którego sens jest ten, że zarówno nowowstępujący na wyższe uczelnie, jak i starsi słuchacze obowiązani są do stawienia się do rejestracji wojskowej, która się odbędzie w końcu września, w miejscach wyznaczonych przez władze wojskowe. Podczas tej rejestracji wszyscy muszą przedstawić swe dokumenty, dotyczące stosunku do obowiązku wojskowego. Kto nie stawi się do rejestracji i nie odbędzie 6-dniowych ćwiczeń, które będą wyznaczone w terminie od 27 września do 2 października, będzie ukarany grzywną do 2.000 zł lub karą aresztu do 2 miesięcy. (w).

Stan zatrudnienia

Warszawa. (Tel. wł.) Stan zatrudnienia we wszystkich przedsiębiorstwach przemysłowych w kraju, które zatrudniają powyżej 20 robotników, wyraża się w cyfrze 837.103 ludzi. W porównaniu z tym samym okresem ub. roku wzrost zatrudnienia wyniósł 55 tys. osób. (w.)

Komunista pod pierzyną

Warszawa. (Tel. wł.) Przed sądem stanęli dziś Cymermanowie, oskarżeni o ukrywanie 20-letniego Lejzora Cymermana, znanego działacza komunistycznego. Zamieszkują oni przy ul. Zielnej 5. Gdy do mieszkania przybyli wywiadowcy, Cymermanowie odpowiedzieli, że nikogo w domu nie ma, poza córkami. Wywiadowcy jednak nie zrezygnowali, obejrzeli dokładnie całe mieszkanie i stwierdzili, że w sypialni leży Lejzor Cymerman, ukryty pod pierzyną. (w.)

Wybuch petardy na zebraniu żydowskim

Na zebraniu organizacyj żydowskich w lokalu klubu „Bejtar" w Wołkowysku rzucono petardę, której wybuch wywołał nieopisaną panikę wśród obecnych. Odczyt który wygłaszał na temat zagadnień palestyńskich prelegent Barasz z Białegostoku, przerwała policja, aresztując Żyda Lejzora Szefera, podejrzanego o rzucenie petardy. Zamach jest wynikiem porachunków partyjnych pomiędzy syjonistami i rewizjonistami grupy Żabotyńskiego.

Międzynarodowy kongres odlewniczy

Dnia 8 września nastąpi w Auli Politechniki Warszawskiej uroczyste otwarcie Międzynarodowego Kongresu Odlewniczego. W otwarciu wezmą udział przedstawiciele rządu, wojskowości, przemysłu i nauki, oraz liczni delegaci stowarzyszeń odlewniczych. Liczba zgłoszonych uczestników kongresu dochodzi do 400. Wśród zgłoszonych figurują delegaci Anglii, Australii, Stanów Zjednoczonych, Bułgarii, Czechosłowacji, Holandii, Francji, Niemiec, Rumunii, Węgier i Italii.

Palacz ugotował się żywcem

Wybuch kotła w fabryce Rozenblatta w Łodzi

Łódź, 7. 9. Wczoraj o godz. 18 w zakładach Rozenblatta (Żwirki 36) z nieustalonych na razie przyczyn nastąpił wybuch kotła parowego. Potężna detonacja wstrząsnęła położonymi w sąsiedztwie wysokimi budynkami fabrycznymi.

Budynek kotłowni został częściowo uszkodzony, a mianowicie zerwany został dach i zwalona część ściany. Na ratunek przybył piąty pluton Straży Pożarnej pod komendą naczelnika Kosa.

Dwaj strażacy, plutonowy Śmiela i Herman, ubrani w ubrania azbestowe, z aparatami tlenowymi zdołali wydobyć palacza, 54-letniego Hipolita Lachowicza z wnętrza kotłowni. Oczekujący lekarz PCK ograniczył się do stwierdzenia zgonu nieszczęśliwego palacza, który ugotował się żywcem. Eksplozja jedynie dzięki szczęśliwemu zbiegowi okoliczności nie pociągnęła za sobą więcej ofiar.

W sprawie przyczyn wypadku władze prowadzą dochodzenie.

Jak Kohn chciał produkować samochody

„Cadyk z Widzewa" lubi reklamę

Łódź, 6. 9. Czytelnicy przypominają sobie zapewne ostatnie, wręcz dramatyczne walne zebranie akcjonariuszy „Widzewskiej Manufaktury" stanowiącej własność rodziny Kohnów.

Przypominają sobie napewno i pamiętają doskonale, że na tym zebraniu padły pod adresem obecnego zarządu fabryki słowa pełne oskarżenia i druzgocącej krytyki.

P. Ziegler jeden z nadzorców oświadczył, że on również jest winny częściowo za obecny stan gospodarki „Widzewskiej Manufaktury" i chce za swe poprzednie niedopatrzenia i uchybienia odpokutować, gdyż nie chce obarczać swego sumienia odpowiedzialności za to co się działo.

Drobni akcjonariusze na podstawie posiadanego materiału wnieśli do protokółu zdanie, że domagają się „pociągnięcia do odpowiedzialności karnej i cywilnej władz pod firmą „Widzewska Manufaktura".

PROKURATOR JUŻ SIĘ ZAINTERESOWAŁ

Ogłoszonymi przez nas rewelacjami na ten temat opinia publiczna była poruszona. Zainteresowały się również i odpowiednie czynniki. Jak nas informują p. Ziegler był przesłuchiwany przez prokuratora w sprawie gospodarki Kohna. Jak daleko śledztwo w tej sprawie się posunęło — oczywiście informować nie możemy. Ale poczekamy na proces, który niewątpliwie sprawę gruntownie i wszechstronnie wyjaśni i oświetli.

PERKALIKI I SAMOCHODY

Jeśli już piszemy o Kohnie, więc dorzucimy jeszcze jeden kwiatek do wieńca „nieśmiertelnych" czynów „Cadyka z Widzewa". Powszechnie wiadomo, że Kohn w swych zakładach wyrabia perkaliki. Co mają perkaliki wspólnego z produkcją samochodów? Nic. Rzecz wygląda tak samo, jakby kowal chciał wprawiać zęby. A jednak kiedyś głośno było o tym, **że Kohn chce produkować samochody.** Ale nie tylko to. Przed kilkoma laty, kiedy mówiło się głośno o konieczności przystąpienia do instalowania nowych maszyn skackich w przemyśle włókienniczym i uniezależnienia się od zagranicy, wtedy to prasę obiegła sensacyjna pogłoska, że **już się znalazł poważny fabrykant, który ma przystąpić do produkcji maszyn włókienniczych.**

Kto? Uszer Kohn. On to był. Szumu i huczku narobiło się wiele, Kohn chodził w glorii *wielkiego pioniera rodzimego przemysłu maszynowego,* zbierał słowa uznania i pochwał.

Ale na tym się skończyło. **Ludzie zapomnieli i Kohn też.**

Przed dwoma laty w związku z wołaniem o szybsze tempo motoryzacji kraju zaczęto mówić o tym, że trzeba by przystąpić do budowy samochodów ludowych po cenach przystępnych dla szerokich mas ludności. I prasę znów obiegła plotka, że już się taki przedsiębiorca znalazł, który się poważnie o uszczęśliwieniu kraju tanimi, ludowymi samochodami.

Kto? Uszer Kohn. Tym razem nie bardzo wierzyli, ale może jednak. Skończyło się jednak na plotce.

„PROSZĘ O PŁÓTNO Z KOTONINĄ"

Obecnie w przemyśle włókienniczym aktualna jest kotonina. Kohn, jak zresztą wszyscy fabrykanci włókienniczy — musi obecnie stosować w produkcji pewien procent domieszki kotoniny. Ale sprytny Kohn musi się pochwalić, że to czyni. Na mieście opowiada się taką historyjkę:

Do „Khon-sumu" przychodzi jakaś robotnica, która chce nabyć kilka metrów płótna. Subiekt daje kobiecie towar.

Wtedy robotnica przyjrzawszy się pilnie towarowi powiada:

„Ja chcę z kotoniną". Subiekt jakby celebrował nabożeństwo przynosi towar z kotoniną.

Czy nie jest to wyreżyserowany obrazek, obliczony na reklamę zasług Kohnów? Tak samo było z tymi maszynami włókienniczymi, tak samo z samochodami. **Kohn lubi reklamę i docenia jej potęgę. (m. w.)**

List do Redakcji

Rzeka płynie ulicą Chłodną

Łódź, 7. 9. Od mieszkańców dzielnicy południowo-zachodniej otrzymaliśmy list z prośbą o opublikowanie:

„Ul. Chłodna, na odcinku między ul. Widok a ul. Brzeską jest w stanie wprost fatalnym. Cała ulica jest wzdłuż i szerz porżnięta rowami, głębokimi na 3 metry, pełnymi cuchnącej wody. Jest to po prostu bajoro, które wyziewami zatruwa całą dzielnicę. Toteż ulica ta jest utrapieniem mieszkańców, którzy nie mogą przebrnąć przez błoto i muszą czynić akrobatyczne wyczyny, by jakoś dostać się do miejsca suchego.

„Ulicą tą płynie na przestrzeni 300 m jeden z dopływów — rzeczki Łódki, czyniąc ją niezdatną do użytku. W innym miejscu znowu drugi dopływ Łódki utworzył wielkie bajoro, głębokie do 4 m, w którym w ubiegłym roku utopiło się dwoje dzieci.

„Dostać się przez ul. Chłodną na tym odcinku nie można, mostek drewniany zbudowany kiedyś, obecnie jest całkowicie zrujnowany i niedostępny dla przechodniów, gdyż znajduje się za ogrodzeniem magistrackiej posesji.

„Fatalnym stanem ul. Chłodnej jakoś nikt się nie interesuje. Odpowiednie czynniki, które dbają o centrum miasta, nie wykazują inicjatywy w celu zlikwidowania tego stanu rzeczy.

„Może przez publiczne poruszenie tych bolączek zwrócą się oczy magistrackich czynników na ul. Chłodną."

Chciał na ślubny kobierzec, a poszedł do więzienia

Łódź, 7. 9. Leon Wygodzki (Śródmiejska 86) pokłócił się z ojcem, gdyż zamierzał poślubić niezamożną pannę. Wygodzki, pragnąc się uniezależnić finansowo, wziął się do handlu.

Początek był ten, że sfałszował weksle, podpisując żyro przemysłowca Józefa Jersaka i weksle takie na sumę 800 zł chciał zdyskontować, lecz go zdemaskowano.

Sąd Okręgowy w Łodzi skazał 29-letniego Leona Wygodzkiego na 9 miesięcy więzienia.

Tragiczna zabawa

Łódź, 7. 9. — Zamieszkały w Aleksandrowie 25-letni Heinz Bischof (Wierzbińska 31), zabawiając się strzałkiem, spowodował wystrzał. Wybuch rozerwał Bischofowi całkowicie lewą dłoń.

Kontrola szyldów i uprawnień przemysłowych

Łódź, 7. 9. Ostatnio, jak nas informuje Wydział Przemysłowy Zarządu Miejskiego, wyruszyli na miasto kontrolerzy, badający sprawę szyldów i uprawnień przemysłowych.

W czasie od 28 sierpnia do 6 bm. skontrolowano ogółem 311 zakładów przemysłowych i handlowych. W 63 wypadkach sporządzono protokóły, kierując wniosek celem ukarania właścicieli zakładów.

Otwarcie nowego stadionu sportowego

Łódź otrzyma jeszcze jeden stadion, dostosowany do spotkań o skali międzynarodowej

Klub Pracowników Zjednoczonych Zakładów Włókienniczych K. Scheiblera i L. Grohmana w Łodzi urządza w niedzielę, dn. 11 bm. uroczystość poświęcenia sztandaru i otwarcia nowego stadionu sportowego (róg ul. Emilii i Kilińskiego). Nabożeństwo i poświęcenie sztandaru w katedrze odbędzie się o godz. 9.

Stadion przy ul. Emilii i Kilińskiego dostosowany jest do spotkań sportowych w skali międzyokręgowej i międzypaństwowej. Trybuny stadionu mogą pomieścić do 8 000 osób. Boisko o rozmiarach olimpijskich wraz z bieżnią ciężkotorową, długości 400 m.

Również w niedzielę, dnia 11 bm. nastąpi otwarcie wystawy sportowej i kulturalno-oświatowej, zorganizowanej przez klub pracowników Zjednoczonych Zakładów Włókienniczych Scheiblera i Grohmanna.

Zbrodnicza zemsta nieproszonych gości weselnych

Kielce 7. 9. — Na drodze prowadzącej do wsi Dąbie, gm. Chrząstów, w pow. włoszczowskim kilku parobczaków pobiło dotkliwie kijami Stanisława Czerwińskiego, który wskutek odniesionych ciężkich obrażeń ciała zmarł po upływie pół godziny.

Jak się okazało, napastnicy pobili Czerwińskiego z zemsty za to, że ich, jako nieproszonych gości, usunął z wesela.

Bestialskich napastników aresztowano.

W dniu ingresu i konsekracji J. Em. ks. biskupa dra Czesława Kaczmarka bogato przystrojony był wspaniały pałac biskupi w Kielcach

O generalny „remont" ulic na przedmieściach

Pomalowano płoty, odświeżono domy, a kiedy przyjdzie kolej na uporządkowanie chodników i jezdni?

Łódź, 7. 9. — Im bardziej mnoży się w związku z nastaniem jesieni liczba deszczowych dni, tym bardziej wzmaga się fala napływających do redakcji skarg na stan ulic na przedmieściach.

Mieszkańcy przedmieść skarżą się na nieuporządkowane jezdnie i chodniki. Podnoszą się głosy, że roboty inwestycyjne przeprowadza się przede wszystkim w rejonie śródmiejskim, podczas gdy dzielnice peryferyjne pozostawia się własnemu losowi.

I tak na przykład na Chojnach sieć bruków przedstawia się bardzo mizernie. Wiele ulic, a przede wszystkim myślimy tu o przecznicach ulicy Rzgowskiej, położonych po lewej stronie, nie posiada całkowicie brukowanej nawierzchni. Ulice te mało różnią się od wioskowych gościńców.

Wiele względów przemawia za doprowadzeniem do europejskiego wyglądu śródmieścia. Nie bez znaczenia jest moment reprezentacji. Jednak polityka inwestycyjna miejska musi być tak prowadzona, aby w pewnym, przynajmniej koniecznym i nie cierpiącym zwłoki zakresie, uwzględniane były **także potrzeby przedmieść.**

USUNIĘCIE BAJORA I TOPIELISKA

Nie od razu da się oczywiście wyasfaltować ulice przedmieść. Ale też nikt nie żąda, aby od razu dokonywano tak kosztownych inwestycyj. Mieszkańcy przedmieść będą zadowoleni, jeśli usunie się bajora i topieliska, jeśli zniweluje się ulice, jeśli **umożliwi się dojście do domów w każdej porze roku.**

Nie można lekceważyć słusznych postulatów mieszkańców dzielnic peryferyjnych. Przecież opłacają oni podatki na rzecz miasta na równi ze wszystkimi. Za ich wysiłek finansowy trzeba dać im pewien równoważnik.

O ZAGADNIENIE ROZBUDOWY MIASTA

Z wielu stron wysuwa się uwagę, na zupełny brak zajęcia się przedmieściami, niedostateczna dbałość o należyte, normalne połączenia peryferyj z centrum wpływają hamująco na rozbudowę miasta. Ten i ów wybudowałby sobie mieszkanie na krańcu miasta, ale odstrasza go od tego kroku myśl, że będzie musiał w czasie jesiennych deszczów i wiosennych roztopów brodzić po wosie w błocie.

*

Bezsprzecznie, że trudno jest równorzędnie uwzględnić potrzeby wszystkich przedmieść i wyposażyć je od razu we wszystko. W każdym bądź razie bezwzględnie trzeba dokonać inwestycyj nie cierpiących zwłoki. Nie można skazywać ludzi na zapadanie się w błocie.

Pomalowano płoty, nałożono wiele mandatów za nieprzeprowadzanie remontu domów. **Czy przyjdzie kiedy kolej na generalny „remont" ulic, jezdni i chodników na przedmieściach?**

(l)

Plan zelektryfikowania południowej części powiatu łódzkiego

Łódź, 7. 9. — Na skutek zabiegów samorządów i organizacyj obywatelskich Tuszyna, Rzgowa i okolic opracowany został plan zelektryfikowania południowej części powiatu łódzkiego.

Po zatwierdzeniu planu przez władze ma się przystąpić do prac jeszcze na jesieni rb.

Gwałtowna burza w Truskawcu

Nad Truskawcem przeszła gwałtowna burza, która wyrządziła szkody, sięgające sumy 100 tys. zł. Woda zalała niżej położone domy, zerwała jeden z mostów, uszkodziła kilka domów i sklepów. Kwietniki i drzewa w parku zdrojowym uległy prawie całkowitemu zniszczeniu.

Wrzesień
8
Czwartek

Kalendarz rzym.-kat.
Czwartek: Narodz. NMP.
Piątek: Piotr Klawer
Kalendarz słowiański
Czwartek: Radosława
Piątek: Sobiebór
Słońca: wschód 5.14
zachód 18,26
Długość dnia 13 g. 12 min.
Księżyca: wschód 17.26
zachód 3,44
Faza: 1 dzień przed pełnią

Adres redakcji i administracji w Łodzi

Piotrkowska 91, tel. 173-55

Godziny przyjęć: 11—13 i 16—17

DYŻURY APTEK

Nocy dzisiejszej dyżurują następujące apteki: Kasperkiewicz, Zgierska 54. Rychter i Łoboda, 11 Listopada 86. Zundelewicza (Żyd). Piotrkowska 25. Bojarski i Schatz. Przejazd 19 Rytel. Kopernika 26. Lipiec (Żyd). Piotrkowska 193, Kowalski i S-ka, Rzgowska 147.

TELEFONY

Pogotowie miejskie 102-90.
Pogotowie P. C. K. 102-40.
Pogotowie lekarzy chrześcijan 111-19
Pogotowie Ubezpieczalni 208-10.
Straży Pożarnej 8.

TEATRY

Teatr Polski — Cegielniana 27 „Aszantka".
Teatr Popularny — „Dama od Maksyma".

KINA

Capitol — „Rapsodia"
Corso — „Serce i szpada"
Ikar — „Motyl hiszpański".
Metro — „Pensjonarka".
Oświatowy-Słońce — „Niedorajda"
Palace — „Czardasz".
Przedwiośnie — „Dunia córka pocztmistrza"
Rialto — „Heidi"
Stylowy — „Szeik".

KOMUNIKATY

Komunikat star. grodzkiego

Starostwo Grodzkie Łódzkie podaje do wiadomości, że do czasu ukończenia robót na ul. Piotrkowskiej postój dorożek konnych i samochodowych zostaje przeniesiony z ul. Zamenhofa na ul. Nawrot, róg ul. Piotrkowskiej.

Rejestracja mężczyzn rocznika 1920-1921.

Dnia 8 września rb. w godzinach od 8 do 15 winni się *zgłosić mężczyźni* wspomnianych *roczników, zamieszkali na terenie* III *komisariatu P. P. o nazwiskach rozpo*czynających się od *liter: G, H. Ch, I. J* oraz mężczyźni, zamieszkali na terenie VIII komisariatu P. P., których nazwiska rozpoczynają się od liter: A, B, C, D, E, F, *G, H, Ch.*

Zgłaszający się do rejestracji muszą posiadać dowód osobisty lub metrykę urodzenia względnie wyciąg z rejestru mieszkańców i dowód zameldowania w Łodzi.

KRONIKA MIEJSCOWA

Poświęcenie gmachu Izby Rzemieślniczej

W dzisiejszy czwartek nastąpi o godz. 18 uroczyste poświęcenie gmachu Izby Rzemieślniczej w Łodzi przy ul. Moniuszki 8.

Spadek kosztów utrzymania

Komisja wojewódzka ustaliła, że koszty utrzymania rodziny pracowniczej 4-osobowej w sierpniu rb. wynosiły zł 4.77, czyli o 1,17 pct niższe niż w lipcu rb. Na spadek wpłynęła zniżka cen chleba, mąki, kaszy, grochu i ziemniaków.

Wzrost abonentów radiowych

Liczba abonentów radiowych w okresie sierpnia wzrosła o 93. Na 1 bm. zarejestrowano w Łodzi ogółem 38.897 radioodbiorników.

Kurs dla gajowych

Łódzka Izba Rolnicza organizuje w dniu 24 września rb. jednodniowy kurs dla gajowych. Kurs odbędzie się w nadleśnictwie m. Radomska. Program kursu przewiduje omówienie i praktyczne przerobienie sposobów racjonalnego przygotowania do zalesień poszczególnych gleb leśnych. Bliższe szczegóły otrzymać można w inspektoracie leśnictwa Łódzkiej Izby Rolniczej w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej 96.

KRONIKA DNIA

33-letnia Eugenia Grzelak (Chłodna 18) najechana została przez samochód i odniosła ogólne obrażenia ciała. Ranną opatrzyło pogotowie.

W mieszkaniu własnym przy ul. 6 Sierpnia 80 w celach samobójczych zatruła się jodyną 23-letnia Janina Gramkowska. Desperatkę przewiozło pogotowie do szpitala. Powodów zamachu nie ustalono.

Na ul. Nowej 48 w czasie bójki sąsiedzkiej została pobita tępym narzędziem i odniosła rany głowy i twarzy 23-letnia Marianna Sobiecka. Rannej udzieliło pomocy pogotowie ratunkowe.

W mieszkaniu przy ul. Rzgowskiej 23 po sprzeczce z mężem usiłowała pozbawić się życia przez zatrucie jodyną 38-letnia Eugenia Borowska. Desperatkę pogotowie odwiozło do szpitala.

Józefa Pietruszewska dozorczyni domu przy ul. Kilińskiego 13 zameldowała, że mąż jej 63-letni Ignacy wyszedł z domu 13 lipca rb. i zaginął bez wieści. Policja zarządziła poszukiwania.

Na tle porachunków osobistych na ul. Majowej został przez nieznanych sprawców napadnięty 25-letni Frydrych Wajs (Stalowa 34). Napastnicy przebili Wajsowi brzuch i piersi. Rannego w stanie bardzo ciężkim przewieziono do szpitala.

Szulim Mądrak (Zgierska 40) na tle konkurencji rozbił Wolfowi Parzęczewskiemu skrzynkę z owocem na Bałuckim Rynku Na tym tle doszło między obu handlarzami do bójki, w czasie której zarówno Mądrak jak i Parzęczewski odnieśli liczne obrażenia. Poranionych opatrzył lekarz pogotowia.

W mieszkaniu własnym przy ul. Marcowej 3 wskutek eksplozji benzyny przy czyszczeniu garderoby została poparzona Henryka Stefaniak. Stefaniakówna odniosła ogólne poparzenia całego ciała i przewieziono ją do szpitala.

Łódź godnie powita powracające wojsko

Program uroczystości powitania wojsk łódzkiego garnizonu

Łódź, 7. 9. W związku ze zbliżającym się terminem powrotu wojsk garnizonu łódzkiego z manewrów letnich odbyło się pod przewodnictwem tymczasowego prezydenta Godlewskiego przy obecności pułk. Jasiewicza, naczelnika dra Stanisława Wrony, podinsp. Niedzielskiego, wicestarosty grodzkiego Giełczyńskiego, dyr. M. Kalinowskiego, kierownika Madziejowskiego, inż. Lipskiego, prezesa Syndykatu Dziennikarzy Łódzkich red. Gumkowskiego, dyrektora rozgłośni łódzkiej Polskiego Radia St. Nowakowskiego, — posiedzenie komitetu powitania oddziałów wojskowych.

Na posiedzeniu stwierdzono, że wojsko powraca z ćwiczeń w dniu 12 bm. i zatrzyma się u granic miasta około godz. 18. Zdecydowano tedy, żeby pierwsze powitanie powracających wojsk nastąpiło pod wiaduktem, na szosie pabianickiej, przez przedstawicieli komitetu.

Program powitania przewiduje dalej przemówienie gen. Thommé, dowódcy OK. IV, wypuszczenie tysiąca gołębi pocztowych, wręczenie kwiatów przez delegację dziewcząt. Część ta transmitowana będzie przez rozgłośnię łódzką Polskiego Radia.

Wojsko przejdzie szosą pabianicką, ul. Wólczańską, Zamenhofa i Piotrkowską do placu Wolności. Tutaj nastąpi defilada. Ulice miasta, którymi przemaszerują oddziały będą udekorowane flagami państwowymi i kwieciem. Plac Wolności będzie udekorowany zielenią, kwieciem i chorągwiami oraz oświetlony reflektorami. Wzdłuż ulic, którymi przejdzie wojsko, ustawi się młodzież szkół średnich i powszechnych, zajmując wyznaczone im miejsca. Porządku dopilnuje straż pożarna. Komitet wydał do społeczeństwa specjalną odezwę.

Pożar w fabryce braci Zajbert

Trzy oddziały straży pożarnej pożar zlokalizowały

Łódź, 7. 9. — W fabryce bracia Zajbert (Suwalska 6) o godz. 18 wybuchł pożar na oddziale suszarni, mieszczącym się w parterowym budynku fabrycznym. Od nadmiernego gorąca zapaliła się bawełna.

Ogień rozszerzył się z błyskawiczną szybkością, natrafiając na łatwopalne materiały. Na ratunek przybyły trzy oddziały straży pożarnej, gdyż zagrożone były sąsiednie 3-piętrowe gmachy fabryczne.

Pożar po 2-godzinnej pracy opanowano. Zniszczone zostało wnętrze suszarni i dach.

Żądania sezonowców

Delegacja sezonowców przedłożyła tymczasowemu prezydentowi Godlewskiemu swoje postulaty

Łódź. 7. 9. — U tymczasowego prezydenta Godlewskiego odbyła się konferencja z przedstawicielami robotników sezonowych, którzy przedstawili nast. żądania:

1) Przyjęcie do pracy pozostałych bezrobotnych w liczbie 400. 2) Pozostawienia przy pracy robotników bekoniarni, którzy po osiągnięciu już 6-miesięcznego okresu, kwalifikującego do zasiłków ustawowych, otrzymali wymówienie. 3) Przyznanie sezonowcom 30 zł jednorazowego ekwiwalentu.

Tymcz. prezydent Godlewski przyrzekł udzielić odpowiedzi w dniu 8 bm.

Budowa ulic

Zakończenie robót na ulicy Pabianickiej

Łódź, 7. 9. — Obecnie wobec zbliżającej się zimy na robotach drogowych przy budowie nawierzchni staje się ważna sprawa jak najszybszego oddania tych ulic do użytku.

Obecnie zostały już zakończone roboty na ul. Pabianickiej i w dniu 12 bm. będzie na niej ruch przywrócony. Również na ul. Piotrkowskiej przystąpiono, po zakończeniu robót kanalizacyjnych, do pracy.

Prowadzi się również roboty na ul. Andrzeja, Bandurskiego, Sienkiewicza.

Kończy się już budowę ul. św. Stanisława, która otrzymała nawierzchnie z klinkieru.

Zakończenie strajku transportowców

Podpisanie umowy zbiorowej, ustalającej zarobki dla poszczególnych kategoryj pracowników

Łódź, 7. 9. — Podpisana została na okres do 31 grudnia 1939 r. umowa dla pracowników biur ekspedycyjnych szoferów samochodów transportowych ich zastępców i konwojentów.

Umowa ustala wysokość płac dla szoferów na zł 70, zastępców na zł 50 i konwojentów na zł 40, tygodniowo. Kwestia zatrudniania wieczorem będzie oddzielnie rozstrzygnięta przez arbitraż Inspektora Pracy.

O godz. 12 strajk został przerwany i pracownicy w liczbie 1400 przystąpili do pracy.

SPORT

Mistrzostwa drużynowe kl. A ŁOZB

W najbliższą niedzielę rozpoczną się w Łodzi mistrzostwa drużynowe kl. A. W Łodzi walczyć będą: Geyer — IKP i Hakoah — Wima oraz KE i Zjednoczone w Pabianicach. Mistrz Łodzi, KS. Geyer wystawia przeciwko IKP następującą drużynę: Usielski, Szrajter, Augustowicz, Wojciechowski II, Mikołajczyk, Ostrowski i Pisarski.

Pięściarstwo

Jak wyszkolić bokserów? Sezon bokserski w Łodzi rozpoczął się już. W celach podciągnięcia formy i poziomu zawodników oraz wyszkoleniowych przyjęto ogólnie zasadę rozgrywania zawodów z drużynami silnymi. Poziom takich zawodów jest zawsze wyższy i daje stronom większe korzyści. Drużyny łódzkie powinny za wszelką cenę strać się też o nawiązanie kontaktu z silnymi drużynami, również zagranicznymi.

Bardzo ważną kwestią jest sprawa trenerów. Już niejednokrotnie stwierdziliśmy, że w niektórych klubach prowadzą funkcje trenerów, starsi zawodnicy danego klubu. Jesteśmy przeciwnikami takich trenerów, gdyż drużyna która trenuje starszy zawodnik nie posiada takiej dyscypliny a z biegiem czasu lekceważy sobie takiego trenera. Taki starszy trener-amator pracujący nad słabszymi kolegami, sam zatraca styl i w konsekwencji wychodzi z formy. Obecnie nadchodzi pełny sezon bokserski, należy więc pomyśleć o sprawie trenerów i instruktorów, i zastanowić się nad nawiązaniem kontaktu z silnymi drużynami.

Piłka nożna

Mistrzostwa kl. A. ŁOZPN. W dalszym ciągu rozgrywek o mistrzostwo kl. A. ŁOZPN odbędą się w niedzielę następujące spotkania: o godz. 11: ŁTSG i SKS na boisku WKS. Burza i Zjednoczone w Pabianicach na boisku Sokoła; o godz. 11,30 Sokół i WKS na boisku w Zgierzu; o godz. 16: Sokół (Pab.) i Wima na boisku Sokoła w Pabianicach.

Widzew w kl. B ŁOZPN. Jak już ostatnio pisaliśmy, sprawa Widzewa została przekazana do decyzji PZPN. Wczoraj nadeszła do Łodzi wiadomość, że PZPN postanowił sprawę Widzewa załatwić w ten sposób, jak wymagają tego przepisy, to znaczy, że Widzew zgodnie z wynikami uzyskanymi na boisku, będzie musiał spaść do kl. F

Zatwierdzenie projektów urządzeń zakładów przemysłowych

Łódź, 7. 9. Wydział Przemysłowy Zarządu Miejskiego zatwierdził 13 projektów urządzeń zakładów przemysłowych.

Aresztowanie amatora cudzych pieniędzy

Łódź, 7. 9. — We wsi Przedsław pod Łodzią policja zatrzymała 20-letniego Woźniaka z Warszawy (Nowy Świat 24). Woźniak na stanowisku woźnego w Patronacie nad Nieletnimi w Warszawie skradł z kasy 730 zł i rewolwer.

Likwidacja zatargów

Łódź, 7. 9. — Wynikły w tkalni „Wólczanka" (Wólczanka 56) zatarg na tle wypłacania należności za postój został zlikwidowany.

Powstały z powodu niehonorowania umowy zbiorowej i obniżenia płac strajk okupacyjny w tkalni mechanicznej Polakiewicz (Piotrkowska) 213 został zlikwidowany, gdyż zakład zgodził się załatwić sporne sprawy.

Cztery miesiące aresztu za opór policji

Łódź, 7. 9. — Dnia 26 maja rb. na boisku „Sokoła" podczas zawodów piłki nożnej między drużynami „Sokoła" i „Burzy" wynikł incydent. 32-letni Hieronim Błaszczyński (Przędzalniana 13) spowodował zajście, w czasie którego stawił opór władzy.

Sąd Okręgowy w Łodzi skazał Błaszczyńskiego na 4 mies. aresztu za opór policji.

Delegacja na zjazd Związku Giełd Zbożowo-Towarowych

Łódź, 7. 9. — Z ramienia Łódzkiej Giełdy Zbożowo-Towarowej na zjazd Rady Związku Giełd Zbożowo-Towarowych wyjeżdża delegacja z prezesem inż. Wilskim na czele.

W delegacji bierze też udział dyr. Adam Wojtecki.

Tragiczna śmierć robotnika

Łódź, 7. 9. Na torze między stacjami Widawa i Kożuby dostał się pod pociąg towarowy, zdążający do Łodzi, robotnik 32-letni Franciszek Rosiak i poniósł śmierć na miejscu.

Podstępne bankructwo

Łódź, 7. 9. — Przeciw Szmaragdowi Ajzikowi z Konina, który zawiesił wypłaty, narażając dostawców w wysokości ok. 70 tys. złotych, toczy się dochodzenie karne, gdyż upadłość ma cechy podstępnego bankructwa.

Nagłówkowe słowo (tłusto) 15 groszy, każde dalsze słowo 10 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a — każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tym 5 nagłówkowych.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych: 1-łamowy milimetr 30 groszy.

Znak oferty naprzykład: z 18 923, n 2745, d 1790 i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmuje się do godz. 10,30, w soboty i dni przedświąteczne przyjmuje się do godz. 9.25.

1. DOMY-PARCELE

Domy
nieruchomości wszelkie polecam, poszukuję. Olszewski, Śrem, ul. Mickiewicza 60 — 9. n 18 054

2. PIENIĄDZ

Emeryt
lat 38, szuka wspólniczki, gotówka ponad 1 000,— zł celem założenia wspólnego interesu, udział gwarantowany. Oferty Orędownik, Wejherowo, Śmiechowska 23 n 17 558

6. OŻENKI

Która
pani jako towarzyszka życia dopomoże do ukończenia domu na mej parceli. Oferty Orędownik, Gdynia pod „10 000". n 17 560

Szatynka
wiek średni, wyprawa, szuka męża na stanowisku. Oferty Orędownik, Poznań zd 80 283

25 letnia
wyprawa, majątek szuka męża na stanowisku. Oferty Orędownik, Poznań zd 80 284

Który
samotny 40—60 stanowisku ziemianin, któremu nie zależy majątku poślubi przystojną sierotę. 30. Oferty Orędownik, Poznań zd 80 599

Nauczyciela
poślubi szatynka lat 27 (4 000) Oferty Kurier Poznański zdg 80 582/3

7. SPRZEDAŻE

Fryzjerzy!
Bezkonkurencyjny płyn do trwałej ondulacji „Fala de Paris" — złotych 5.— za litr. Koszta przesyłki doliczam. Rzepkowski — Łódź, Wólczańska 112/4. n 17 283

Duży warsztat kowalski
wraz z zabudowaniami i dużym podwórzem, istniejący 40 lat, w pełnym biegu, dobrze zaprowadzony, z narzędziami lub bez, nadający się na każde przedsiębiorstwo jest z powodu choroby na sprzedaż, ewentl. wydzierżawi. Brettschneider, Środa, ul. Górki 3. zd 79 277

Sprzedam
lub zamienię 10 KM. motor ropny na podwoziu na 12 lub 14 KM. Oferty Orędownik, Poznań n 18 081

10. MAJĄTKI

Zamienię
500 mórg żytniej, nowy dom Poznań, 80 000,—. Oferty Orędownik, Poznań zd 80 187

16. SZUKA POKOJU

Pokoju
umeblowanego poszukuje samotny pan. Zgłoszenia Orędownik, Łódź, Piotrkowska 91, telefon 173-55. n 17 296

18. DZIERŻAWY

Piekarnia
od zaraz do wydzierżawienia — miesiecznie 150 zł., objecie 1000 zł Gdynia-Cisewo. Reinhard Leon n 17 550

Piekarnia
z urządzeniem, mieszkaniem i składem od zaraz do wydzierżawienia. Zgłoszenia Orędownik, Wieleń nad Notecią. n 18 082

22. ZGUBY

Przybłąkał
się pies biały, żółte łatki. Odebrać: Łódź, Wróbla 14. n 17 299

23. ROZMAITE

Gospodarki
nieruchomości wszelkie polecam, poszukuję. Olszewski, Śrem, Mickiewicza 60 — 9. n 18 053

24. NAUKA

Przepisuje
na maszynie. Łódź, Wólczańska 98 m. 4. n 17 298

26. SZUKA POSADY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej ceny drobnych

b) Inni

Cukiernik
lat 24, dobry fachowiec poszukuje posady. Oferty Orędownik, — Gniezno 1977. n 17 494

Fryzjerski
pomocnik szuka posady na prowincji, względnie małym mieście od zaraz. Oferty Orędownik — Poznań zd 80 266

Uczeń ogrodniczy
silny poszukuje trzyletniej nauki ogrodniczej w większym zakładzie ogrodniczym, licząc lat 17. Oferty Orędownik, Poznań zd 80 372

Poszukuję
dla mojego syna, lat 19, mającego ukończone 6 klas gimnazjum (starego typu) posady jako ucznia do drogerii. Łaskawe zgłoszenia przyjmuje M. Kończakowa, Krotoszyn, Rynek 2. Pg 6856-71.170

27. WOLNE MIEJSCA

Potrzebny
czeladnik i podręczny na szytą robotę. Łódź, 6-go Sierpnia 78, front. n 17 297

Fryzjerka
dobra siła w żelazkowej potrzebna na stałe z utrzymaniem. Kruszwica, Rynek 15. Fryzjer. n 18 079

Pomocnik krawiecki
dobry na stałe oraz
uczeń
potrzebni natychmiast. Każlikowski, Damasławek, pow. Wągrowiec. n 18 074

Czeladnik piekarski
nie ponad 25 lat znający dobrze cukiernictwo na stałą posadę potrzebny zaraz. Adres wskaże Orędownik, Poznań n 17 604

Dziewczynę
z gotowaniem do wszelkich prac domowych poszukuje. Oferty Orędownik, Grudziądz, Ogrodowa 33. n 18 093

Czeladź
szewska potrzebna na męską i damską, pasowa: pierwszorzędne siły, płace zł 10.—. Zgłoszenia: Nowastowski, Bydgoszcz, Al. Mickiewicza 5, tel. 29-79. n 17 978

programy radiowe

OGÓLNOPOLSKIE

Piątek, 9 września

6.15 audycja poranna; **7.15** muzyka poranna w wyk. Orkiestry Rozgł. Lwowskiej; **8.00** audycja dla szkół; **11.00** audycja dla szkół: „Władysław Reymont" — aud. w oprac. Alicji Kadlerówny; **11.30** Henryk Wieniawski (płyty); **11.57** sygnał czasu; **12.03** audycja południowa; **15.15** Step Pantalichy i Zazdrości — pogadanka dla dzieci starszych; **15.30** reportaż z radiofonizowanego szpitala w Poznaniu (z Poznania); **15.50** wiadomości gospodarcze; **16.05** potpourri z operetek Pawła Abrahama w wyk. ork. Rozgł. Wileńskiej (z Wilna); **16.45** Małopolska Wschodnia z okna wagonu — pogadanka wygłosi Maria Dąbrowska; **17.00** — muzyka taneczna i rozrywkowa w wyk. Kapeli Ludowej Feliksa Dzierżanowskiego; **18.00** przyroda i technika — pogadanka — wygł. dr Konstanty Jodko-Narkiewicz; **18.10** z fortepianowej twórczości Schuberta (płyty); — **1845** kronika literacka w oprac. Jana Nepomucena Millera; **19.00** recital śpiewaczy Włodzimierza Derwiesa; **19.20** pogadanka aktualna; **19.30** „Ploteczki" 1-sza cz. koncertu rozrywkowego. Transmisja z terenu Doroczne Wystawy Radiowej. W przerwie: Co słychać? — rozmówka Jerzego z Kadziusiem w wyk. Jerzego Rolanda i Tadeusza Bocheńskiego; **20.45** dziennik wieczorny; **20.55** pogadanka aktualna; **21.00** skrzynka rolnicza; **21.10** II-ga część koncertu rozrywkowego; **21.50** wiadomości sportowe; **22.00** koncert symfoniczny w wyk. Ork. P. R.; **22.55** przegląd prasy; **23.00** ostatnie wiadomości.

KRAJOWE

Toruń — **8.10** muzyka rozrywkowa (płyty); **8.55** wiadomości z Pomorza; **1130** Henryk Wieniawski (płyty); **13.00** dla każdego coś ładnego (płyty); **17.00** dokąd jechać w święto? **17.05** wiązanka melodyj tanecznych z płyt; **17.50** wiadomości sportowe z Pomorza; **17.55** program na jutro; **18.10** ci, którzy odeszli Caruso—Szalapin; **21.00** rozmowa ze słuchaczami; — **22.00** koncert symfoniczny (z Warszawy).

Katowice — **5.15** audycja poranna; **11.30** muzyka z płyt (z Warszawy); **15.30** wiadomości bieżące; **14.00** muzyka obiadowa z płyt (z Krakowa); **15.10** giełda: — **17.00** „Jak spędzić święto?" (z Krakowa); — **17.05** „Jak spędzić święto?"; **17.10** koncert solistów z Łodzi; **17.50** wiadomości gospodarcze; **17.55** program na jutro; **18.10** z fortepianowej twórczości Schuberta (płyty z Warszawy); **21.00** Tad. Kudliński: Fragm. z niewydanej powieści „Uroki" — czyta Zygm. Estreicher (z Krakowa); **22.00** wiadomości sportowe; **22.05** rozmowa ze słuchaczem; — **22.15** koncert solistów. Wykonawcy: Roman Wraga — bas, Euzebiusz Rogowski — wiolonczela.

Kraków — **8.10** muzyka lekka (płyta za płytą); **11.30** koncert symfoniczny (płyty); **14.00** muzyka obiadowa (płyty); **15.10** lokalne wiadomości gospodarcze; **17.00** „Dokąd jechać w święto?" **17.10** koncert solistów (z Łodzi); **17.50** odczytanie programu; **17.55** wiadomości bieżące; **18.10** z fortepianowej twórczości Schuberta (płyty z Warszawy); **21.00** Tadeusz Kudliński: Fragment z niewydanej powieści „Uroki", czyta Zygmunt Estreicher; **22.00** lokalne wiadomości sportowe; **22.05** muzyka lekka (płyty).

Łódź — **6.20** muzyka (płyty z Warszawy); **11.30** melodie ludowe (płyty); **13.45** fragmenty z oper G. Verdiego (płyty); **14.15** łódzkie wiadomości giełdowe; **14.20** muzyka obiadowa (płyty); — **17.00** „Wśród twardych ludzi" — felieton; **17.10** koncert solistów. Wykonawcy: Olga Musiałowa — sopran, Kazimierz Szupko — tenor; **17.50** o wszystkim po troszku; — **17.55** odczytanie programu; **18.10** płyty z Warszawy; **21.00** „Ochrona roślin w ogródku miejskim" — pogadanka przyrodnicza; **22.00** wiadomości sportowe lokalne; — **22.05** muzyka taneczna i piosenki (płyty).

PROPONUJEMY LAMPOWICZOM

16.00 Koenigsw. Koncert rozrywkowy. **16.15 Praga i Bratysława.** Koncert rozrywkowy. **17.00 Koenigsw.** Sonata b-dur Schuberta. **Praga.** Z Bratysławy. **18.00 Londyn Reg.** Muzyka lekka. **18.20 Królewiec.** Chór i organy. **18.45 Droitwich.** „Virginia" kom. muzyczna. **19.00 Lipsk.** Marsze i walce. **Sztutgart.** Muzyka rozrywkowa. **Wiedeń.** Koncert rozrywkowy. **19.30 Sofia.** „Cyganeria" op. Pucciniego. **20.00 Praga.** Koncert chóru nauczycieli. — **W. Eiffla.** Koncert solistów. **20.10 Kopenhaga.** Muzyka duńska (festiwal muzyczny). **20.20 Droitwich.** Koncert Beethovenowski z Queens-Hall. **20.30 Lille.** Koncert symf. z Vichy. **Paris PTT.** Koncert symf. **21.00 Mediolan.** „Fanfan la Tulipe" opt. Varney'a. **Rzym.** Koncert symfoniczny. **21.10 Praga.** Symfonia b-dur Dworzaka. — **21.45 Strasburg.** „Pajace" op. Leoncavalla. **22.00 Sofia.** Koncert. **22.05 Budapeszt.** Muzyka cygańska. — **22.15 Sztokholm.** Melodie Suppe'go z operetki „Boccaccio". — **22.30 Lipsk.** Muzyka rozrywkowa i taneczna. **Praga.** Recital wiolonez. **23.00 Koenigw.** Koncert wiedeńskiej ork. symf. **Lipsk.** Muzyka rozrywkowa. **Radio Paris i Sztutgart.** Konc. nocny. **24.00 Koenigswusterhausen.** Koncert nocny (od 0.45 płyty, od 1.06 z Frankfurtu). **Królewiec, Wiedeń itd.** Koncert orkiestry (muz. lekka i taneczna). **Frankfurt i Sztutgart.** Koncert nocny z płyt (od godz. 2 z Królewca).

Humor zagraniczny

Ich marzenie...

(„Politiken", Kopenhaga).

Ogłoszenia 1-łamowy milimetr lub jego miejsce kosztuje: w zwyczajnych na stronie 6-łamowej 15 groszy, na stronie redakcyjnej (4-łamowej): a) przy końcu części redakcyjnej 30 groszy, b) na stronie czwartej 50 groszy, c) na stronie drugiej 60 groszy, d) na stronie wiadomości miejscowych 1,— zł. Drobne ogłoszenia (najwyżej 100 słów, w tym 5 nagłówkowych) słowo nagłówkowe drukiem tłustym, 15 groszy, każde dalsze słowo 10 groszy. Ogłoszenia większe wśród drobnych poczynając od ostatniej strony, 1-łamowy milimetr 30 groszy. Ogłoszenia skomplikowane, z zastrzeżeniem miejsca — od poszczególnego wypadku 20% nadwyżki. Ogłoszenia do bieżącego wydania przyjmujemy do godziny 10.30, a do wydań niedzielnych i świątecznych do godziny 9.30 rano. Za błędy drukarskie, które nie zniekształcają treści ogłoszenia, administracja nie odpowiada. Ogłoszenia przyjmujemy tylko za opłatą z góry.

Prenumerata w Polsce z odnoszeniem gazety do domu miesięcznie (7 razy w tygodniu) 2,50 zł, za granicą miesięcznie od 3.00 zł do 6.00 zł (zależnie od kraju).

Adres redakcji i administracji centralnej: Poznań, św. Marcin 70. Telefony: 40-72, 14-76, 33-07, 44-61, 35-24, 35-25; po godz. 19 oraz w niedziele i święta tylko: 40-72. Redaktor odpowiedzialny: Jan Płazak z Poznania. Za wiadomości i artykuły z m. Łodzi odpowiada Władysław Maciąg, Łódź, ul. Piotrkowska 91. Za „Kronikę Wielkiego Pomorza" odpowiada Franciszek Przytarski z Poznania. — Za ogłoszenia i reklamy odpowiada Antoni Leśniewicz z Poznania. — Rękopisów niezamówionych redakcja nie zwraca. — W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków itp., wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a prenumeratorzy nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Nakład i czcionki: Drukarnia Polska S. A. w Poznaniu. — Konto P. K. O. Poznań 200 149. Pocztowe konto rozrachunkowe: Poznań 3, numer kartotek 03.

21)

— Wierzę ci Karolu — rzekła Kasia z prostotą, choć wzruszenie tamowało jej głos. — Wierzę ci bezgranicznie.

To powiedziawszy, podeszła do niego i na ustach nieszczęśliwego złożyła pocałunek.

Babka i ciotka Hildegarda płakały głośno. Nie widziały nawet bolesnego wzroku jaki im na pożegnanie rzucił Lemiesz — one czuły tylko hańbę, jaka stała się ich udziałem przez to, że w ich mieszkaniu aresztowano mordercę.

Kasia wyszła ze swym narzeczonym, aż na ulicę. Dopiero kiedy dorożka odwożąca go do gmachu policji skręciła w boczną ulicę, dziewczyna wróciła do mieszkania. Błędnym wzrokiem obrzuciła pokoik.

Na stole stały jeszcze filiżanki z niedopitą kawą i napoczęte ciastka. Przed pół godziną siedzieli tu wszyscy razem, weseli i rozmawiali o szczęśliwej przyszłości. Teraz babka i ciotka płaczą, jakby im serce pęknąć miało, ona jest jak ogłuszona — a Karol w więzieniu.

Siłą woli opanowała wzburzone nerwy i wziąwszy filiżankę, z której pił Karol, podeszła do szafki, aby ją tam schować. Wzrok jej padł przy tym na puzderko zawierające drogocenny wspaniały naszyjnik, podarowany jej przez pana Krysze w dniu, kiedy uratowała mu życie.

Wyjęła naszyjnik z puzderka i oglądała go ze wzruszeniem.

— Jutro — rzekła do siebie — wyświadczysz mi przysługę, o jakiej z pewnością nie myślał pan Feliks Krysze...

Komisarz Valentini na tropie

Komisarz kryminalny Valentini, któremu oddana została sprawa znalezionych przez Rottmana zwłok dziewczęcia, usiadł właśnie przy swym stoliku i przeglądał wszystkie pisma poranne. Nikt nie byłby domyślił się z twarzy komisarza, że przepracował całą noc, i tylko dwie godzinki zdrzemnął się na starej kanapie „służbowej", stojącej w tym samym pokoju.

Valentini zajęcia komisarza śledczego uprawiał z zamiłowaniem i tylko wtedy, kiedy nie mógł niczego doczekać się i nic wyśledzić, bywał zły i zgryźliwy. Dziś miał minę wesołą i zadowoloną. Wczorajszy wieczór rzucił choć maleńką tylko iskierkę światła w ciemną dotąd sprawę. Zeznania Szargaczowej, choć bałamutne, naprowadziły go na ślad zbrodni. Do zupełnego jej wykrycia było jeszcze daleko, ale od czegóż rozum i dowcip śledczy?

Wzrok komisarza padł na leżącą na stole kartkę, na której widniał napis: *Edward baron Utrychthausen, kapitan rezerwy.*

— Przywołać tu wachmistrza Filipsa — rozkazał.

— Opowiedz mi pan jeszcze raz, w jaki sposób dostała się panu ta kartka — rzekł, skoro wachmistrz wszedł do pokoju.

— Wedle otrzymanego rozkazu stałem z kolegą w bramie domu przy ulicy Felczerskiej 73. Wejść pozwoliliśmy każdemu, ale wychodząc, musieli się wszyscy legitymować. Około godziny 10 wyszło z podwórza dwóch panów. Jeden z nich wysoki i wspaniałej postawy, ubrany był w kosztowne futro, drugi był nieco niższy, śmiał się głośno i z ożywieniem opowiadał coś swemu towarzyszowi. W bramie zbliżyłem się do nich, powiedziałem kim jestem i prosiłem o podanie nazwisk.

— Co to znaczy? — zawołał wysoki — czy policja pilnuje tego domu?

— Potwierdziłem to. — No, to dobrze — powiedział — bo to zdaje się podejrzana buda. Ma tu pan moją kartę, to pewnie wystarczy. Kiedy mi oddał swoją kartę wizytową, pozwoliliśmy im wyjść.

— Pozwól sobie pan powiedzieć — rzekł Valentini — żeś pan zrobił wielkie głupstwo. Miałem pana za trochę bystrzejszego.

— Panie komisarzu — uniewinniał się wachmistrz — to nie był żaden z „naszych". Znam przecież wszystkich dobrze...

— Ho, ho... wszystkich... A ci jak wyglądali?

— Niższy panie komisarzu, mógł mieć około 30 lat, był średniego wzrostu i nosił długie jasno blond włosy. Wyższy za to miał minę oficera w cywilnym ubraniu. Mówiłem zaraz do kolegi, że on tak mówi, jak nasz porucznik Pokrow.

— Tak?

— Podobieństwo jest tak wielkie, że na niewidzianego można by wziąć jednego za drugiego.

— Bardzo dobrze — rzekł komisarz. — A teraz dowiedz się pan, że nie ma żadnego kapitana Utrychthausen; jest to nazwisko zmyślone.

Wachmistrz Filips wyszedł, a komisarz kazał poprosić porucznika Pokrowa.

— Chciałbym tylko — rzekł komisarz — aby pan udał się tu ze mną do przyległego pokoju i zwykłym głosem wypowiedział to, o co poproszę.

Przez zręcznie umieszczone okienko można było z przyległego pokoju widzieć wszystko, co się w biurze działo, a głównie ławę, na której usadzono wprowadzonego na rozkaz komisarza Rumianka i Szargaczową.

Komisarz pochwycił spojrzenie, jakim obrzuciło się dwoje tych ludzi — spojrzenie, pełne nienawiści. Przeto tym śmielej mówił do Pokrowa:

— Jeżeli pan opowie wszystko, co wie o tej sprawie, zostanie pan uwolniony natychmiast.

Na to porucznik Pokrow swym dźwięcznym głosem odpowiedział:

— Jeżeli mnie natychmiast wypuścicie, jestem gotów dostarczyć wam dowody winy Konrada Flurmana. Temu gałganowi należy się dawno szubienica.

Komisarz bacznie przyglądał się aresztantowi. Twarz jego nie zdradzała zdziwienia, a tym mniej przerażenia. Głos Pokrowa, który miał być podobny do głosu „czerwonej maski", nie zrobił na nim żadnego wrażenia.

Za to Szargaczowa oniemiała z przerażenia. Szeroko otwartymi oczyma patrzyła na drzwi przyległego pokoju, skąd tak wyraźnie dochodziły głosy rozmawiających. Strach śmiertelny malował się na jej twarzy.

— I pan ma dowody, że Szargaczowa jest także winna tej zbrodni?

— Naturalnie — odpowiedział Pokrow.

Szargaczowa zmartwiała.

— „Czerwona maska" — szepnęła zbielałymi usty.

Nie trudne już teraz było zadanie komisarza. Szargaczowa wyśpiewała wszystko.

Opowiadała długo i szeroko, jak wariat doktor uciął głowę dziewczynie, a ciało wyniósł wieczorem. Jak ona chciała chętnie zarobić 1000 marek i przyszła już na policję, aby wydać doktora, choć wiedziała, że stoi on pod przemożną opieką „czerwonej maski" i jak jej w tym przeszkodził Patyrak zwany także Korusem. Wiedziała też, że „czerwona maska" uprowadzi doktora, ale kim był ten, co zwał się „czerwoną maską", ani kim był doktor, ani wreszcie, gdzie „maska" mieszkał — nie wiedziała.

W pawilonie

Był zmrok. Szare chmury zwieszały się nad stolicą. W parku księcia Orłowa topniejący na drzewach śnieg padał gęstymi kroplami na ziemię i tworzył kałuże błota. W pałacu było ciemno. Ani jedno okno nie było oświetlone.

W parku także panowała ciemność zupełna. Pawilonik, stojący w gęstwinie drzew, niczym nie zapraszał przechodnia do wejścia.

Baron Łobanow — wróg Borysa i zaprzysiężony tępiciel nihilistów, do których Borys należał, a nawet był ich wodzem — przystanął. Wahał się kilka minut, nasłuchując.

Potem kilku dużymi krokami zbliżył się do drzwi pawilonu, które dziś także nie były na klucz zamknięte. W pokoju nie było światła. Tylko ogień na kominku rzucał czerwony blask na obok stojące sprzęty.

— Nie ma nikogo — szepnął Łobanow — mam nadzieję, że długo czekać nie będę w samotności; tymczasem zapalmy sobie lampę.

Wtem głos surowy zabrzmiał mu nad uchem:

— Nie potrzeba, baronie, damy sobie radę z panem i po ciemku.

Łobanow odwrócił się gwałtownie, lecz w tej chwili poczuł, jak mu coś ścisnęło szyję okrutnie. Nie mógł już głosu wydobyć. Dwóch silnych mężczyzn przystąpiło do niego i powaliwszy na ziemię, w kilka minut skrępowało go.

Przerażone oczy zwrócił Łobanow w stronę mówiącego. Nad nim stał Borys Sokołow. A zatem uległ w walce z wrogiem śmiertelnym! Wpadł w zasadzkę, którą zastawił na niego Sokołow przy pomocy pięknej Lidii.

— Baronie Łobanow — zabrzmiał surowy, choć dźwięczny głos Borysa — godzina twoja nadeszła. Ty sługo carski nie będziesz już więcej grzał się w słońcu carskiej łaski. Oto biorę pomstę na tobie za tych wszystkich, których złość twoja i podłość wtrąciły w przepaść nieszczęścia. A i własne rachunki mamy do załatwienia między sobą. Pamiętasz, baronie Łobanow, owe czasy, gdy nas łączyła przyjaźń? Sprzedałeś mnie, zdrajco, za te sznury i frendzle, którymi ozdobiony jest twój uniform! Ścigałeś mnie z wytrwałością ogara, a kiedyś mnie dostać nie mógł, począłeś znęcać się nad biednym Pawłem, aby mnie zdradził. Biedny chłopak nie przetrzymał mąk — umysł jego nie odzyska już nigdy dawniejszej bystrości. Ha! Zapłacisz mi dziś za wszystko!

(Ciąg dalszy nastąpi)

ADAM NAWICZ

Za cudze winy

Powieść sensacyjna

57)

— Nadużyto jej zaufania i zdradzono ją haniebnie — stare dzieje — nieprawda? Nie potrzeba bliższych na to wyjaśnień. Nie pytała też o to Anna Zborska, sama opuszczona i nieszczęśliwa, przytuliła do serca biedną dziecinę, która z łaski ojca, jakiegoś nikczemnika, miała obecnie tylko konającą już matkę i ją na całym świecie.

— Nieprawda! Nieprawda! — zawołała Anna zbielałymi z przerażenia ustami.

— Owszem, mam na to dowody. Helena Zborska umarła, pozostawiając swoje dziecko bez nazwiska opiece siostry, która, straciwszy niedawno własnego synka, przygarnęła biedną sierotkę. Konając, wymogła Helena na siostrze przysięgę, że nigdy nie wyjawi sierotce przeszłości jej matki i że uważać ją będzie za córkę. Widziałem w kilka lat później małą Annę, a teraz widzę ją znowu jako wytworną damę wielkiego świata! Dziewczynka, której urodzenie było hańbą dla matki i której pierwsze lata życia były nieustannym pasmem nędzy i niedostatku, jest obecnie milionową arystokratką, piękną narzeczoną przystojnego i zamożnego człowieka...

— Nieprawda! Nieprawda! — powtarzała Anna bezmyślnie.

— Żałuję bardzo, ale tak jest, jak mówię!

— Nie! Pan żartuje tylko! — krzyknęła, wyciągając ręce. — Pan żartuje, albo chce mnie pan przestraszyć. Wiem — czuję, że mnie pan nienawidzi, że nienawidził mnie pan od pierwszej chwili naszego spotkania, więc wymyślił pan sobie tę historię, by mi zaszkodzić, aby mnie upokorzyć! Ale to nieprawda!

— Przypisuje mi pani, jak widzę, bardzo bujną fantazję. Nie żartuję i nie kłamię — i gdyby mnie okoliczności nie zmuszały do wyznania prawdy, wszystko bym zamilczał.

— Co pana zmusza do dręczenia mnie tak okrutnie? Czemu mnie pan lepiej od razu nie zabije?

Borowski roześmiał się głośno.

— Doskonale to pani powiedziała — zawołał. — Prawie tak jak pani rzeczywista matka, która byłaby się stała sławną artystką, gdyby nie...

Tu wzruszył ramionami i spojrzeniem dopowiedział reszty.

Anna siedziała nieruchoma, nie mogąc zebrać myśli. Słońce posuwało się coraz wyżej i w pałacu zapanowało normalne życie dnia powszedniego. Każdej chwili mógł ktoś nadejść. Borowski, zaniepokojony milczeniem Anny, przysunął się do niej i dotknął jej ręki, zwieszonej bezwładnie ku ziemi.

— Hrabianko Siekierska — zawołał — pani Siekierska!

Gdy wymówił po raz drugi nazwisko, pod którym Anna znana była przez trzy najszczęśliwsze lata swego życia, otworzyła oczy i spojrzała na niego jak nieprzytomna.

— Czy pani mnie słyszy? — zapytał, przestraszony jej bladością. — Niech pani otrząśnie się z wrażenia i zapanuje nad sobą! — dodał ostrzej.

— Czy koniecznie wszyscy mają się dowiedzieć, kto pani jest właściwie? To powinno być naszą tajemnicą!

— Tajemnicą? — powtórzyła bezwiednie.

— Naturalnie! Dopóki pani milczy, nikt się o tym nie dowie. Ja panią nie zdradzę, jeśli mnie pani nie zmusi do tego!

Na te słowa podniosła Anna głowę i spojrzała aktorowi badawczo w oczy. Zaczęła pojmować właściwy sens jego.

— Nikt o tym wiedzieć nie potrzebuje — powtórzył z naciskiem — dopóki się pani sama nie zdradzi. Nie byłbym doprawdy posądzał panią o taką słabość charakteru.

Lekki rumieniec wystąpił na twarz dziewczęcia.

— O, teraz już lepiej — zawołał — tak to lubię. Panuj pani nad sobą aby nikt nie zajrzał w głąb twej duszy! Ja nic nie powiem — nie zdradziłem tajemnicy tej przez tyle lat, aby ją dziś bez przyczyny całemu ogłosić światu!

— Ach, sądzi pan, że ja panu wierzę? Nie, to jest podłe kłamstwo! Przestraszył mnie pan na razie, a gra pan tak dobrze swoją niegodziwą rolę, że potrafił pan wstrząsnąć mymi nerwami. To pewnie wyjątek z jakiegoś niewydanego dramatu!

— Ma pani słuszność. Jest to dramat dotąd nie znany szerszej publiczności, ale niestety aż nadto prawdziwy. Zresztą, może pani w tej sprawie zapytać Andrzeja Ormińskiego, on...

— On o niczym nie wie!

— Przeciwnie, sprawa ta nie jest mu obca. Uwiadomiłem go o tej historii i on zdaje się też coś wiedzieć...

— Dobrze, niech Andrzej rozstrzygnie!

I nie patrząc już na aktora, zwróciła się Anna ku domowi. Gdyby nie nadzwyczajna bladość twarzy, nic nie byłoby zdradziło strasznej burzy, szalejącej w jej sercu.

(Dalszy ciąg nastąpi)

Tabela loterii

2 dzień ciągnienia 4-ej klasy 42 Loterii Państwowej

I i II ciągnienie

Główne wygrane

Stała dzienna wygrana 5.000 padła na nr. 75884

50.000 zł.: 26102

10.000 zł.: 3103

5.000 zł.: 18265 100024

2.000 zł.: 17749 19423 23411 24110 34012 54846 55332 59713 60734 61913 81342 87962 89359 1004 141446 142400 150229

1.000 zł.: 1324 8217 9300 13870 14276 16179 19797 28457 33518 37287 39275 45333 45751 50203 51967 62106 63941 65961 75902 77493 80289 81573 82239 85369 96866 105452 109428 116775 119754 127416 127833 149198 149637

Wygrane po 250 zł.

47 77 80 222 80 326 67 478 536 91 676 756 86 1342 88 583 715 42 70 952 84 2035 138 69 397 419 26 60 518 660 718 818 32 3067 128 254 313 401 2 511 607 731 83 4207 356 94 420 61 702 25 95 863 511 5057 59 166 210 12 15 208 346 94 478 540 65600 6075 343 44 428 539 76 641 707 806 51 925 20 55 7120 215 44 90 369 74 731 41 78 532 760 718 56 64 85 8143 45 58 392 458 835 78 900 46 68 7051 152 630 76 94 746 66 79 889 10071 100 30 39 268 117 461 613 33 11278 20 307 88 635 58 790 854 92 901 53 82 12120 49 59 38 269 365 505 45 612 68 928 68 13194 302 18 43 494 527 648 710 69 94 963 14231 77 434 690 861 15143 56 285 22 451 675 92 843 997 16020 124 58 21 79 354 413 20 56 76 534 58 89 615 37 81 848 74 580 17117 419 665 68 748 834 63 908 62 18010 17 234 23 318 17 461 595 606 42 899 19245 355 429 55 735 39 809 49 921 63 86

20151 96 213 96 591 606 740 21071 89 134 229 36 357 462 75 78 515 69 674 762 870 97 22083 97 559 634 58 708 827 60 68 87 591 23046 121 34 275 20 312 59 95 671 701 805 14 902 32 24001 20 69 68 217 95 590 96 99 990 97 25247 90 311 35 429 87 512 21 615 71 51 803 85 947 26012 184 228 30 316 92 410 33 35 566 620 40 50 713 857 95 85 930 33 27054 91 153 286 322 90 92 459 531 40 62 28376 474 606 34 92 708 211 36 95 29035 332 55 50 8644 20 30043 156 115 318 455 83 520 648 68 745 57 989 31043 46 62 198 226 96 642 49 750 802 5 40 41 940 90 32004 279 398 551 95 702 31 815 22 33025 103 52 394 466 503 15 704 804 27 61 64 909 13 47 34019 62 150 367 69 93 865 919 20 35014 54 218 680 741 36018 19 94 253 80 484 632 947 81 89 37178 201 23 51 652 901 69 85

38124 39 88 435 636 787 802 958 39108 78 82 92 209 335 416 39 76 548 74 611 76 758 91269 92 40306 71 72 586 920 41021 40 123 252 564 750 73 42212 324 497 514 676 803 19 46 930 43131 75 218 310 558 727 44040 73 137 66 232 65 316 472 92 650 70 760 57 69 89 45068 77 115 91 296 671 88 707 46021 130 202 25 74 98 574 736 89 888 922 63 47017 346 480 657 840 956 48020 38 88 157 346 460 98 549

81 610 64 731 847 936 48 68 49263 350 87 90 439 78 955 83 637 878 50015 56 115 20 56 338 68 496 641 88 781 51007 202 628 52 842 52186 211 16 50 470 94 518 80 639 714 826 915 62 53080 126 257 476 602 37 54089 221 40 386 576 98 610 68 76 713 66 852 992 55065 108 496 514 22 646 81 716 90 56011 85 189 218 51 484 564 710 95 814 63 916 55 57178 204 96 402 64 529 81 89 602 30 786 826 975 81 58060 141 81 93 238 481 536 43 61 618 744 909 13 59015 38 207 416 628 60328 410 513 58 67 614 61047 321 62 67 591 818 911 62001 15 21 88 117 251 70 370 83 407 18 709 59 801 61 63270 324 428 64048 71 80 92 185 213 26 356 424 70 504 94 635 99 736 84 65213 234 370 519 68 88 862 91 963 66044 258 395 547 871 67072 93 123 68 384 462 561 645 754 851 955 68001 83 152 232 45 331 415 41 514 20 47 58 637 84 87 794 801 985 69075 155 69 201 406 27 543 746 78 925 58

70085 102 16 432 544 81 82 88 683 87720 57 60 833 930 71203 418 87 599 670 85 808 32 933 42 72029 66 144 302 439 71 548 721 875 77 940 7310 71 232 307 21 31 405 21 23 538 642 54 739 890 74259 303 430 688 747 60 79 837 916 37 48 75011 137 226 38 412 519 67 94 793 76378 552 600 20 827 60 88 969 77133 216 376 549 87 615 21 996 78134 208 40 64 443 62 540 628 919 79067 72 139 61 261 87 363 67 654 763 928.

80031 68 30 55 316 20 79 454 60 509 19 16 41 59 641 62 760 875 96 81254 425 530 610 49 712 903 25 82002 106 84 203 47 71 364 85 619 96730 81 808 928 65 83098 121 296 384 95 534 65 672 765 933 84052 53 125 33 603 781 98 234 902 26 85262 358 76 720 86 811 950 86042 145 89 215 88 447 58 625 59 90 834 968 87079 196 520 669 997 88049 178 292 422 583 608 896 900 89011 22 86 174 556 607 9 834.

90146 86 255 301 21 26 71 431 581 670 838 998 20 29 91066 97 308 54 403 937 45 92164 233 37 61 339 527 639 83 734 36 93231 321 447 77 85 548 815 58 77 774 68 94021 295 336 51 591 989 95030 76 96 217 318 94401 12 695 867 978 96212 457 70 654 737 877 97184 9109 533 608 90 717 838 98021 52 164 94 48 92 99 485 576 99 638 709 61 915 9901 171 88 241 303 538 654 943.

100056 58 406 505 73 858 928 101084 175 337 42 816 27 903 65 102035 53 239 53 409 38 547 91 103191 440 620 895 902 104041 42 94 169 305 411 508 87 897 105193 325 27 488 90 502 788 969 92 93 106440 518 48 70 797 107139 42 354 617 37 787 989 108253 365 547 61 681 952 109008 119 71 94 388 511 18 24 640 803 10 37 110070 72 316 480 600 794 111058 160 602 85 705 66 908 112064 65 97 196 423 606 908 113177 247 362 513 26 51 79 85 638 822 58 932 114033 74 100 63 52 451 628 706 23 936 70 115047 156 288 365 433 626 28 59 790 818 989 116159 238 384 548 74 669 93 728 926 28 36 59 117229 394 567 695 118162 463 651 777 870 984 119019

111 222 48 80 318 22 430 655 781 930 120063 87 280 372 407 535 645 68 97 712 887 914 56 121385 520 26 57 69 95 660 74 742 68 815 25 931 50 122209 93 341 402 515 663 863 123339 424 547 77 628 75 89 743 53 124125 43 58 29 387 98 428 93 517 668 738 833 69 950 125197 235 422 654 776 126110 81 212 303 52 474 507 784 955 127034 59 87 168 202 304 502 64 600 72 758 878 128063 221 94 594 602 736 846 75 78 905 129180 338 429 547 619 74 716 971

130089 166 84 400 58 542 604 23 131284 592 609 13 40 80 703 67 873 909 77 97 132025 550 84 611 133281 352 74 559 655 72 89 947 57 58 134038 48 328 135306 103 329 406 850 92 136223 76 406 32 597 607 24 737 941 137124 488 557 87 650 79 784 850 55 58 65 138028 57 337 62 64 76 84 618 724 800 139253 90 381 93 406 458 719 892 922 140123 311 442 69 783 804 8 89 988 141148 209 444 533 56 674 757 811 16 43 906 142052 201 313 499 619 75 86 758 812 33 53 56 955 77 87 143331 42 452 558 628 56 738 884 979 97 144286 302 442 77 859 962 145042 69 144 83 255 355 427 507 661 84 837 51 923 146624 737 54 899 147095 138 459 522 682 95 735 859 950 148137 49 263 326 49 482 95 556 209 21 53 830 149009 120 209 309 47 427 741 808 150369 98 438 56 81 541 959 151158 229 353 429 97 698 867 91 936 71 152011 159 214 33 343 69 87 513 707 857 931 89 99 153142 676 889 928 53 154087 153 253 300 455 56 67 70 578 607 705 800 56 96 155046 145 76 453 76 569 607 50 69 87 707 23 83 98 156198 237 40 304 24 99 432 43 76 582 696 823 157361 434 640 805 914 24 158080 148 294 322 84 417 82 91 663 913 35 77 78 79 159176 233 310 50 492 648 743

III ciągnienie

Główne wygrane

Stała dzienna wygrana 20.000 zł. padła na nr. 19820

10.000 zł.: 5008 29352 81134 118511

5.000 zł.: 7685 54582 98109

2.000 zł.: 9495 17055 24958 30114 31803 40995 41438 43561 49037 58300 59285 71726 89478 130117 141370 142335

1.000 zł.: 2704 3457 5369 10974 11848 20084 24495 29976 41739 42573 43194 60316 64307 74100 75371 76975 78099 93105 96052 100597 101857 102052 115118 131457 132979 136365 142816 143171 144874 151508 152429 152716 155109 155232 157945

Wygrane po 250 zł.

266 324 401 681 1426 650 51 753 888 973 213 719 41 869 948 3294 98 414 573 648 4129 98 258 343 665 765 838 5095 137 406 16 698 760 884 995 6027 516 627 710 842 93 7006 37 161 823 907 8201 335 9103 78 221 841 79 92 99 980 88 10078 278 453 727 82 836 950 11098 177 476 579 870 726 85 950 12122 234 428 626 709 902 13183 306 454 567 81 656 14253 700 68 984 15191 243 340 426 32 47 814 16127 286 357 428 591 770 95 826 942 55 65 17053 221 624 737 97 803 18429 64 782 19160 648 881 20254 410 899 21287 543 78 934 22181 613 944 23008 97 202 44 389 2130 852 25048 372 710 26182 78 537 712 27 803 905 27147 647 28122 558 734 29050 456 798 30017 64 842 991 31036 131 413 520 824 726 882 926 34021 65 332 35088 113 136 942 36071 157 218 358 479 638 767 910 37082 184 590 601 12 23 83

734 38048 472 587 737 809 31 39184 529 46 79 40015 77 303 750 41324 418 583 701 804 902 42304 58 747 43164 363 437 936 4448 746 52 906 45019 140 513 608 8 97 46283 331 51 61 423 35 730 95 858 47208 28 63 622 91 48485 823 5 944 49047 103 68 780 50052 69 78 82 278 700 946 51061 282 386 570 952 52047 448 595 53053 77 978 54938 64 977 95 287 572 94 986 56037 159 443 47 527 706 860 57218 90 349 86 820 58017 48 130 708 59160 389 459 720 894 97

60017 543 88 994 61217 419 87 682 62154 58 565 63262 467 725 49 905 64170 523 698 903 61 65224 757 882 84 66938 68151 235 607 912 68105 102 93 662 819 69208 770 70737 71103 813 22 72047 58 784 949 73494 757 880 74019 165 860 750114 124 241 505 98 77094 396 609 90 903 78154 78 420 91 511 685 956 91 79510 658 846 947 90 80164 238 360 87 466 87 693 97 751 843 54 81005 297 399 420 85 648 82113 345 61 816 74 87 83003 353 401 649 84188 61 272 418 63 562 732 968 95009 259 399 699 791 86466 85 870 49 387 468 666 931 88031 321 555 622 860 89093 283 84 484 797 90086 362 649 95 991011 150 292 378 466 905 34 92006 19 93 120 444 516 67 93464 559 629 953 94030 179 640 57 815 95262 96062 540 805 35 97118 340 546 602 86 718 42 80 98265 405 23 562 716 58 99093 159 283 377 508 15 942

100004 65 574 967 101628 983 102161 668 733 884 103765 69 104281 588 450 105172 203 15 343 539 838 43 47 984 106301 40 580 883 107687 716 808 108897 914 15 83 110015 177 423 112163 308 623 850 113306 606 906 20 38 114075 362 67 69 693 770 899 115082 515 116011 293 450 55 500 37 608 966 117079 335 558 654 118022 180 431 58 519 119035 491 96 120230 97 525 121229 363 828 122510 65 648 801 938 53 123049 100 556 64 882 124227 675 832 125140 263 494 126060 127029 406 65 128008 59 343 77 434 505 129502 29

130172 594 692 811 90133 131201 412 925 35 132016 159 534 795 133375 952 34055 72 124 60 61 899 978 135506 72 115 52 276 136054 104 32 137 2649 57 735 822 928 38 138 189 208 468 509 729 44 139483 513 794 140044 72 164 418 32 514 683 786 956 141018 120 909 49 142376 461 55 91 41 143175 239 337 4 601 825 50 934 144095 98 108 741 949 145053 71 081351 829 146921 232 590 147086 148166 205 49 15 69 868 149316 845 95

150018 91 181202 440 660 151026 74 136 55 464 52 566 156 633 793 152303 421 579 814 922 153255 416 692 792 854 917 154085 120 85 939 155019 156575 157110 257 341 701 26 941 158557 840 967 159017 481 534

IV ciągnienie

Wygrane po 250 zł.

31 130 344 905 40 1013 108 92 801 963 2209 10 47 415 925 71 692 731 830 990 3273 364 640 803 97 4038 253 98 419 925 688 817 5162 260 864 6105 15 177 564 7105 485 806 909 50 90 8017 160 548 94 727 907 17 73 9010 46 56 98 332 546 838 912 71 78 11053 108 69 339 403 501 19 20 40 736 51 895 919 12211 434 801 25 940 13193 250 51 11 690 14108 23 534 42 63 98 866 15120 99 373 482 628 766 16122 274 577 922 27 17186 253 545 706 803 18321 456 665 93 746 831 68 72 19124 240 308 440 97 542 20321 679 741 866 902 83 21143 343 590 624 75 711 949 22321 414 546 566 975 23077 204 433 59 599 825 24504 38 78 642 25116 403 684 794 981 26057

202 404 682 634 760 819 [illegible] 365 447 588 679 731 817 32 [illegible] 36 130 334 47 63 2810 70 962 29193 534 48 668 796 862 983 30346 587 790 921 31235 522 772 32174 232 522 32174 232 959 427 891 958 34014 18 192 35181 514 850 87 36425 53 717 30 84 37010 175 276 560 689 723 811 908 38107 424 92 783 850 905 31 39059 80 176 288 517 22 729 819 80 93 999

40146 375 611 756 62 41258 498 826 27 32 42029 238 333 80 43330 629 745 857 915 44432 550 646 63 749 81 801 34 997 45034 368 484 422 24 755 58 716 942 46286 315 674 89 942 47054 104 19 84 546 551 867 96 48215 328 464 868 956 49020 134 29 98 205 656 609 88 50183 214 90 358 448 962 96 51059 114 553 57 788 930 52130 50 79 250 362 622 54 869 53052 140 290 98 675 945 813 54003 87 583 700 94 919 47 55106 257 341 440 66 593 739 56033 40 51 636 44 874 900 15 37 57037 98 864 58033 65 226 77 342 494 691 750 59298 537 829 60 60069 135 286 711 820 61048 82 142 523 648 830 912 62366 471 83 521 799 975 63001 38 27 138 200 454 94 510 882 969 64119 41 364 88 803 65075 986 479 424 66102 32 485 553 786 983 67129 390 676 944 69 68060 227 368 83 69039 47 337 775 718 966 70040 282 645 29 704 71022 167 650 826 93 913 72085 374 457 765 900 73023 224 218 68 78 444 664 733 953 74041 258 513 778 914 76030 64 259 636 76183 649 939 38 77494 602 730 900 78447 577 887 91 79049 710 72 319 605 32 80033 514 659 81045 82000 70 140 23 672 679 821 901 83104 330 693 865 920 84084 215 499 667 797 912 85050 215 63 516 77 602 71 724 915 86076 293 502 681 85 843 87347 933 801 981 88057 95 561 712 89088 108 281 63 31 763 807

9010 13 728 929 33 60 71060 599 815 950 92141 287 348 480 643 885 98426 535 527 37 986 94114 278 493 505 93 727 29 61 805 95402 523 64 636 790 936 96123 525 316 688 969 97168 83 265 28 720 88 98205 90 378 513 99207 62 331 429 770 80 89 848 100397 459 544 841 51 909 61 101148 565 183 741 830 102029 250 841 103127 104134 244 45 399 795 820 105067 711 22 80 106015 295 556 59 880 107440 529 876 984 108428 905 48 82 109538 976 111204 18 388 495 651 811 111713 82 112151 58 300 497 596 699 817 975 113575 76 572 74 114470 88 978 81 115139 212 387 531 606 23 814 985 116401 810 117012 93 294 385 717 862 909 118425 85 993 119163 305 73 441 668 741 120056 121198 339 647 737 946 122352 939 704 123248 411 57 881 124374 426 862 125189 261 371 90 698 671 786 848 126091 613 790 27434 514 758 798 809 15 128635 82 129062 454 130149 70 35 85 426 547 131135 344 103210 22 214 450 133014 202 823 903 134014 202 893 134062 134 790 976 135475 921 136562 37 38 749 90 138 135 996 138042 134 247 524 72 609 10 135 538 139166 257 314 60 672 625 88 886

140237 569 734 141241 60 303 18 513 763 866 981 142142 50 299 415 690 777 99 143556 846 89 144384 474 963 145166 395 517 37 799 146085 691 147500 692 837 932 18366 39 513 668 83 149 612 44 8 71691 905 150120 408528 151119 208 813 152441 6477 81899 15101 216 330 524 154501 811 155484 540 672 706 829 156037 268 43 617 751 15702 230 382 158072 83 887 637 766 934 159008 195 518 712 67

Tabelę Loterii Państwowej podajemy bez gwarancji

SPORT

Ameryka zatrzymała puchar Davisa

Finałowe spotkanie tenisowe o puchar Davisa pomiędzy Ameryką i Australią zakończyło się ostatecznie nieznacznym zwycięstwem Ameryki, w stosunku 3:2, o czym donosiliśmy w wydaniu porannym.

Ameryka w ten sposób zdobyła puchar po raz 13. Dotychczas puchar był w posiadaniu następujących państw:

1900 — Ameryka, która w finale pokonała Anglię 3:0.
1902 — Ameryka bez walki.
1902 — Ameryka — Anglia 3:2.
1903 — Anglia — Ameryka 4:1.
1904 — Anglia — Belgia 5:0.
1905 — Anglia — Ameryka 5:0.
1906 — Anglia — Ameryka 5:0.
1907 — Australia — Anglia 3:2.
1908 — Australia — Ameryka 3:2.
1910 — Australia bez walki.
1911 — Australia — Ameryka 5:0.
1912 — Anglia — Australia 3:2.
1913 — Ameryka — Anglia 3:2.
1914 — Australia — Ameryka 3:2.
1919 — Australia — Anglia 4:1.
1920 — Ameryka — Australia 5:0.
1921 — Ameryka — Japonia 5:0.
1922 — Ameryka — Australia 4:1.
1923 — Ameryka — Australia 4:1.
1924 — Ameryka — Australia 5:0.
1925 — Ameryka — Francja 5:0.
1926 — Ameryka — Francja 4:1.
1927 — Francja — Ameryka 3:2.
1928 — Francja — Ameryka 4:1.
1929 — Francja — Ameryka 3:2.
1930 — Francja — Ameryka 4:1.
1931 — Francja — Anglia 3:2.
1932 — Francja — Ameryka 3:2.
1933 — Anglia — Francja 3:2.
1934 — Anglia — Ameryka 4:1.
1935 — Anglia — Ameryka 5:0.
1936 — Anglia — Australia 3:2.
1937 — Ameryka — Anglia 4:1.

Mistrzowie Europy — 1938 r.

100 m — Osendarp (Holandia) — 10,5; Zasłona odpadł w przedbiegach.

200 m — Osendarp (Holandia) — 21,2; Zasłona odpadł w półfinale.

400 m — Brown (Anglia) — 47,6.

800 m — Harbig (Niemcy) — 1:50,6.

5 km — Mäki (Finlandia) — 14:26,8; 5. Noji 14:47,8.

110 m pł. — Finlay (Anglia) — 14,3.

400 m pł. — Joye (Francja) — 53,1.

Maraton — Muinonen (Finlandia) — 2:37:28,8.

50 km chód — Whitlock (Anglia) — 4:41:50.

W dal — Leichum (Niemcy) — 765.

Tyczka — Sutter (Niemcy) — 405; 4. Sznejder 4 m.

Trójskok — Rajasaari (Finlandia) — 15,32.

Kula — Kreek (Estonia) — 15,83; Gierutto odpadł w eliminacji.

Oszczep — Järvinen (Finlandia) — 76,87.

Młot — Hein (Niemcy) — 58,77.

1.500 m — Wooderson (Anglia) — 3:53,6; 6. Staniszewski.

3.000 m przeszkodami — Larsson (Szwecja) — 9:16,2; 6. Soldan 3:58,4.

10.000 m — Salminen (Finlandia) — 30:52,4.

Skok w zwyż — Lindquist (Szwecja) — 1,97.

Dysk — Schröder (Niemcy) — 49,70.

Dziesięciobój — Bexel (Szwecja) — 7.214 p., 2. Gierutto 7.006 p., 6. Pławczyk.

4×100 m Niemcy — 40,9.

4×400 m — Niemcy — 3:13,6.

Lekka atletyka

Ostatnie konkurencje lekkoatletyczne o mistrzostwo Polski odbędą się 25 bm. w Krakowie: chód na 50 km, 3000 m z przeszkodami, sztafeta 4×200 m, sztafeta szwedzka.

Czwórmecz lekkoatletyczny o drużynowe mistrzostwo okręgu łódzkiego odbędzie się w niedzielę na stadionie ŁKS-u.

Piłka nożna

Spotkanie Polska — Niemcy, które się odbędzie 18 bm. w Kamienicy, sędziować będzie za zgodą obu stron Szwajcar Wuethrich.

Liga apeluje do piłkarzy, aby nie udzielali wywiadów. Ostatnio w prasie ukazują się często wywiady, w których poszczególni piłkarze wyłuszczają swoje osobiste poglądy na rozegrane zawody. Zarząd Ligi, uważając, że poglądy te są często niezgodne z faktycznym stanem i noszą pie... [illegible] przeciwnika, prosi o zwrócenie uwagi zawodników, że podobne własne enuncjacje w prasie uważa za niedopowiednie. Wydział gier i dyscypliny Ligi zwraca się z apelem do piłkarzy o nieudzielanie wywiadów prasowych. Wydział uprzedza, że w wypadku niezastosowania się do tego zarządzenia będzie wyciągał z tego odpowiednie wnioski i karał winnych.

Union Touring walczy z mistrzem Łucka

W najbliższą niedzielę na boisku ŁKS odbędą się ciekawe zawody finałowe o wejście do ligi państwowej między drużynami UT i PKS (Łuck). Zawody rozpoczną się o godz. 15,30. Sędziuje p. Kmiciński z Warszawy.

ŁKS wyjeżdża w niedzielę, 11 września do Chorzowa, gdzie rozegra zawody o mistrzostwo ligi z AKS-em.

Im mniej wyjazdów za granicę — tym więcej pieniędzy na surowce.